Vattentjänstplan för Hylte kommun

Antagen av kommunfullmäktige, 202x-xx-xx, § Xx

Ansvarig nämnd: Kommunstyrelsen

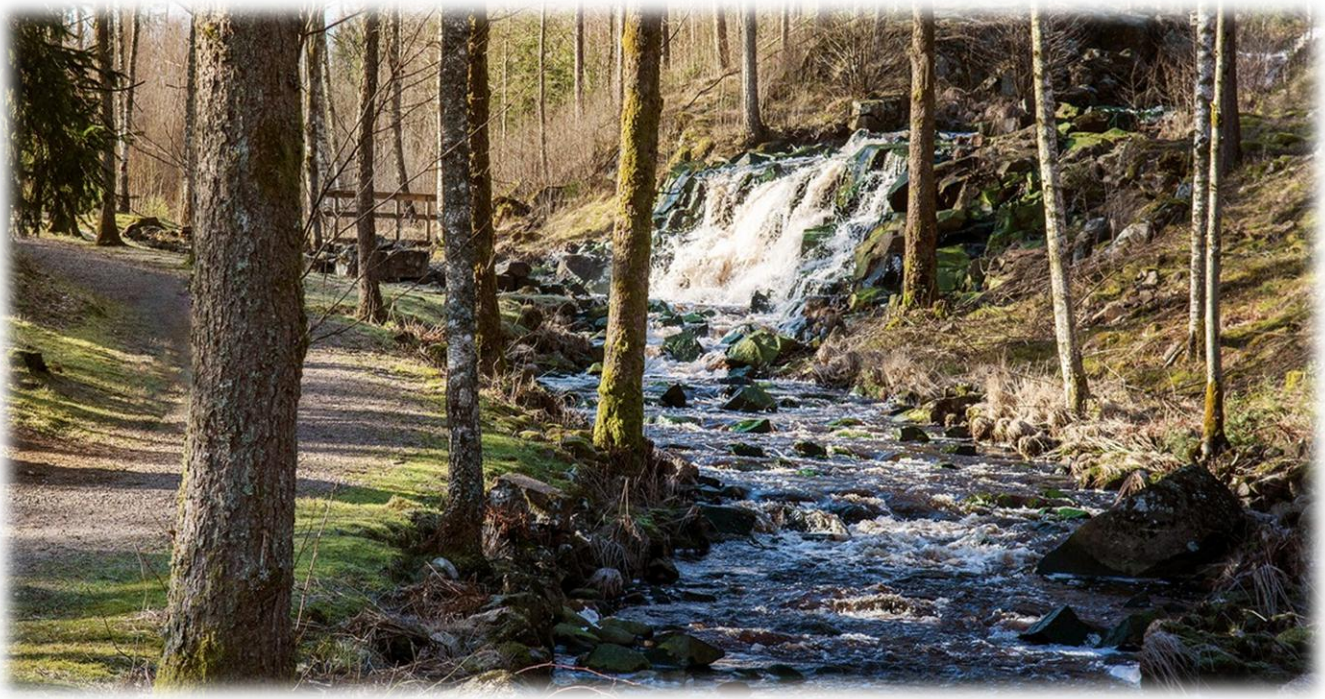

Diarienummer	2025SBN0174
Planens namn	Vattentjänstplan för Hylte kommun
Påbörjad	2024-11-06
Antagen av Kommunfullmäktige	202x-xx-xx
Laga kraft	202x-xx-xx

Antagandehandling

Upprättad 2026-10-12

Kommunfullmäktige ska minst vart fjärde år pröva om vattentjänstplanen är aktuell.

Bild 1. Omslagsbild, Vattendrag. Bild från Visit Hylte (u.å.-a).

Ordlista

Allmän vatten- och avloppsanläggning (allmän VA-anläggning): En anläggning för försörjning av vatten eller avlopp som kommunen äger eller rättsligt bestämmer över och som har anordnats och används för att uppfylla kommunens skyldighet enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV). I en allmän VA-anläggning ingår ledningar, pumpstationer och andra anordningar som krävs för att anläggningen ska fungera som avsett.

Allmän VA-försörjning: Avser VA-försörjning inom allmänt verksamhetsområde för VA.

Avloppsvatten: Ett samlingsnamn för spillvatten, dagvatten och dränvatten.

Bräddning: Avledning av avloppsvatten till en recipient på grund av för stor belastning på systemet.

Dagvatten: Avrinnande vatten på ytan av mark eller konstruktion, till exempel regnvatten och smältvatten.

Dricksvatten: Vatten som är avsett för dryck, matlagning, hygien och andra hushållsgöromål och som uppfyller Livsmedelsverkets krav.

Dränvatten: Vatten som passerat marklager och som avleds genom dräneringsledningar.

Enskild vatten- och avloppsanläggning (enskild VA-anläggning): En VA-anläggning som inte ingår i den allmänna VA-anläggningen. Det vill säga områden där fastighetsägare ansvarar för sin vatten- och avloppslösning.

Instängt område: Område varifrån dagvatten ytledes inte kan avledas med självfall.

LAV: Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster som är en lag som reglerar kommunens ansvar att inrätta verksamhetsområde för vatten och avlopp.

Ledningsnät: Begreppet omfattar de anläggningar som inte tillhör reningsanläggningen eller vattenverket, till exempel avloppsledningar, pumpstationer och tryckstegringsstationer.

Nödvatten: Leverans av vatten för dryck, matlagning och personlig hygien utan att nyttja det ordinarie ledningsnätet. Kan t.ex. ske med tankar eller tankbilar.

Ovidkommande vatten: Samlingsbegrepp för vatten som utöver spillvatten avleds i spillvattenförande avloppsledning. Tillskottsvatten kan vara dagvatten, dränvatten, inläckande sjö och havsvatten eller dricksvatten.

Recipient: Vattenförekomst, t ex sjö eller ett vattendrag, som tar emot spill- eller dagvatten med eller utan föregående rening.

Skyfall: Kraftigt regn på kort tid. Det uppstår ofta översvämningar eftersom vattnet inte hinner rinna undan och det allmänna ledningsnätet för dagvatten kan hantera det. Definitionen enligt SMHI (u.å.) är minst 50 mm per timme eller minst 1 mm på en minut.

Spillvatten: Förorenat vatten från hushåll, industri med mera. Med spillvatten likställs allt avloppsvatten som huvudmannen bedömer ska avledas till spillvattenanläggningen. Hushållsspillvatten består av WC-, bad-, disk- och tvättvatten.

Tekniskt vatten: Med tekniskt vatten avses återvunnet avloppsvatten, dagvatten eller råvatten som inte har dricksvattenkvalitet.

VA: En vanlig förkortning för vatten och avlopp. Omfattar dricksvatten och spillvatten samt vanligtvis även dagvatten och dränvatten.

Vatten- och avloppsanläggning (VA-anläggning): En anläggning som har till ändamål att tillgodose behovet av dricksvatten och/eller avlopp för bostadshus eller annan bebyggelse.

VA-försörjning: Ordnande av dricksvatten och spillvatten samt vid behov dagvatten och dränvatten.

VA-plan: Beskriver kommunens VA-verksamhet utifrån nuläge, förutsättningar, behov, riktlinjer och åtgärdsplan gällande VA i kommunen.

VA-verksamhet: Verksamhet som bedrivs för att tillhandahålla dricksvatten och spillvatten samt i förekommande fall dagvatten och dränvatten.

Vattenskyddsområde: För att skydda dricksvatten mot föroreningar finns möjlighet att bilda vattenskyddsområden. Både länsstyrelsen och kommunen kan fatta beslut om vattenskyddsområde.

Vattentäkt: Sjö, vattendrag eller grundvattenkälla där vatten tas till dricksvattenförsörjning.

Vattenverk: I ett vattenverk renas eller behandlas vatten från grundvatten eller ytvatten till dricksvatten.

Verksamhetsområde för VA (VA-verksamhetsområde): Ett geografiskt område där kommunen beslutat att försörjning av dricksvatten och hantering av spillvatten och dagvatten ska ordnas genom allmänna VA-anläggningar. Ett verksamhetsområde kan begränsas till att gälla för bara en eller vissa vattentjänster, till exempel endast spillvatten. Verksamhetsområde beslutas av kommunfullmäktige.

Översiktsplan (ÖP): Kommuntäckande plan som redovisar grunddragen i kommunens mark- och vattenanvändning samt framtida bebyggelseutveckling.

Överföringsledning: Längre ledningar med huvudsakligt syfte att överföra till exempel vatten eller avlopp mellan förbrukare/konsument och vatten-/avloppsverk på annan geografisk plats.

Innehållsförteckning

INLEDNING **6**
BAKGRUND OCH SYFTE 6
PROCESS 8
GILTIGHET OCH UPPFÖLJNING 9
AVGRÄNSNING 9
TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN 10
INTERNATIONELLA OCH NATIONELLA MÅL 15
LÅNGSIKTIG PLANERING AV KOMMUNENS ALLMÄNNA VA-FÖRSÖRJNING **16**
DRICKSVATTEN 16
SPILLVATTEN 18
DAGVATTEN 20
VERKSAMHETSOMRÅDEN FÖR VA **21**
NULÄGE 21
BEDÖMNING VA-VERKSAMHETSOMRÅDE MÖJLIGHET OCH BEHOV 22
KLIMATFÖRÄNDRINGAR **32**
BEDÖMNING SKYFALL RISKER OCH ÅTGÄRDER 35
PRIORITERING AV ÅTGÄRDSFÖRSLAG 38
ENSKILDA VATTENTJÄNSTER **39**
VERKSTÄLLANDE **40**
INVESTERINGSPLAN 41
BEDÖMNING BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN **42**
KONSEKVENSER **43**
MILJÖ OCH MÄNNISKORS HÄLSA 43
FASTIGHETSÄGARE OCH INVÅNARE 43
EKONOMI 44
SAMMANFATTNING **45**
REFERENSER **46**

INLEDNING

Bakgrund och syfte

Kommunen har en skyldighet att ordna olika tjänster för vattenförsörjning och avlopp (vattentjänster) om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljö behöver ordnas i ett större sammanhang. Detta gäller både för befintlig eller blivande bebyggelse enligt lag om allmänna vattentjänster (LAV 2006:412).

Kommunen ska bestämma verksamhetsområde för VA inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas. Behovet ska snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i VA-verksamhetsområdet genom en allmän VA-anläggning. Bedömningen av verksamhetsområde för VA ska ta hänsyn till platsens förutsättningar och lämplighet för en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljö.

Enligt en ändring av lag om allmänna vattentjänster (LAV 2006:412) ska samtliga kommuner ha en aktuell vattentjänstplan. Ändringen trädde i kraft 1 januari 2023 och innebär att från och med den 1 januari 2024 ska en aktuell vattentjänstplan finnas i kommunen. Hylte kommun har inte någon vattentjänstplan sen tidigare därav behöver en vattentjänstplan nu tas fram. Vattentjänstplanen ska enligt lagen innehålla kommunens långsiktiga planering om behovet av allmänna vattentjänster och hur behovet ska tillgodose. Vattentjänstplanen ska även innefatta kommunens bedömning av åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska kunna fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

Vi lever i en föränderlig omvärld där både avsiktliga och oavsiktliga hot återfinns. Exempelvis är grundvatten oftast tillräckligt rent för att drickas utan behandling men enbart en liten förorening kan förstöra grundvattnet för ett stort område. En droppe dieselolja kan påverka smaken för flera tusen liter vatten. Därav återfinns skyltar om vattenskyddsområde som påpekar att man ska anmäla oljeläckage och liknande händelser som kan påverka grundvattentäkter. Men även naturliga förhållanden kan påverka vattnets kvalitet så som jordlagrens och berggrundens mineralsammansättning. Detta kan ge förhöjda halter av exempelvis radon, fluorid och tungmetaller (SGU 2025a). Det är bland annat därför viktigt att arbeta med vattenfrågor även ur ett kris-och säkerhetsperspektiv.

Hylte kommun har sen tidigare en VA-plan som antogs av kommunfullmäktige 2022-02-17 §12. VA-planen återkopplar till VA-översikt och VA-strategi vilket tillsammans varit grunden för en hållbar vatten- och avloppsplanering i hela kommunen och delvis berört delar som nu lyfts i vattentjänstplanen. I och med framtagande av vattentjänstplanen föreslås det att VA-planen ska upphöra att gälla. VA-planens aktuella delar kommer föras över till vattentjänstplanen eller andra av kommunens planer. Ett nytt förhållningssätt för en hållbar vatten- och avloppsplanering för hela kommunen kommer därför behöva klargöras.

Syftet med vattentjänstplanen är att visa på en övergripande bild av kommunens långsiktiga planering gällande allmänna vattentjänster så som dricksvatten och avloppsvatten. Vattentjänstplanen ska peka ut hur behovet kan tillgodoses. Planen ska även bedöma vilka åtgärder som krävs och hur dessa åtgärder kan vidtas för att klara av en ökad belastning vid skyfall.

Hylte kommuns vattentjänstplan syftar även till att bidra till en långsiktig planering av en hållbar vatten- och avloppsplanering för hela kommunen.

Process

En vattentjänstplan ska samrådas och granskas på ett lämpligt sätt och i en skälig omfattning enligt lag om allmänna vattentjänster 6 c §. Kommunen ska samråda och granska med de fastighetsägare och myndigheter som bedöms ha ett väsentligt intresse av planen.

Hylte kommun har tagit fram ett förslag på vattentjänstplan som har utgått ifrån Svenskt Vattens ”Vägledning vid framtagande av vattentjänstplan – komplettering av VA-plan”.

Förslaget har varit ute på **samråd** mellan 2025-12-20 – 2026-02-27. Syftet med samråd är att förbättra beslutsunderlaget och att ge möjlighet till insyn och påverkan. Efter samrådet sammanställdes de inkommande synpunkterna och förslag på revideringar i en samrådsredogörelse som samhällsbyggnadsnämnden godkände 2026-05-20 §39. Vattentjänstplanen reviderades efter synpunkterna i samrådet och samhällsbyggnadsnämnden beslutade om att skicka ut planen på granskning 2026-05-20 §39.

Vattentjänstplanen skickades ut på **granskning** mellan 2026–06–04 – 2026–08–30. Granskningen syftar till att presentera det reviderade planförslaget som kommunen har för avsikt att anta. Efter granskningen har de inkommande synpunkterna sammanställts i ett granskningsutlåtande. Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår mindre justeringar av vattentjänstplanen och att planen därefter antas av kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige antog Vattentjänstplan för Hylte kommun den 20xx-xx-xx §xx.

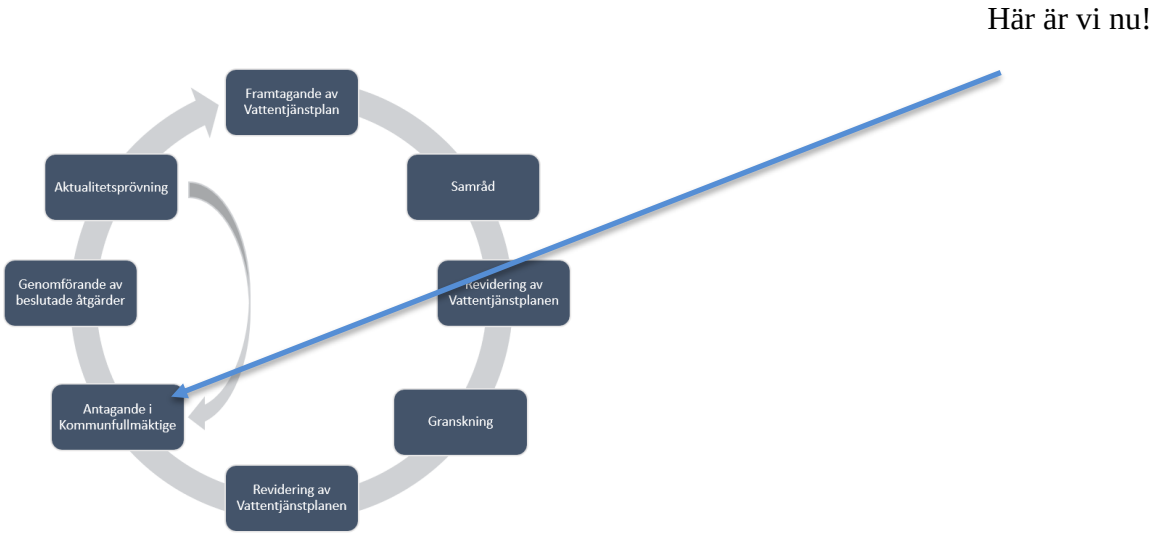

Bild 2. Visar processen för framtagande och aktualisering av vattentjänstplan.

Vattentjänstplanen har följande tillhörande handlingar:

- Undersökning om betydande miljöpåverkan (2025-10-16)
- Särskilt beslut om betydande miljöpåverkan (2026-05-20 §39)

Giltighet och uppföljning

När vattentjänstplanen är antagen av kommunfullmäktige ska den vara vägledande för efterkommande beslut och beslutade åtgärder ska genomföras. Vattentjänstplanen ska följas upp varje mandatperiod för att hållas aktuell, detta görs lämpligen med en aktualitetsprövning av planen. Om vattentjänstplanen bedöms vara aktuell lyfts den upp för antagande i kommunfullmäktige. Om planen inte kan anses aktuell behöver den revideras eller så behöver en ny vattentjänstplan upprättas. För att vattentjänstplanen ska vara aktuell krävs ett systematiskt och kontinuerligt arbetssätt och rutiner för detta bör uppföras. Det är samhällsbyggnadsnämnden som ansvarar för uppföljningen och genomförande av vattentjänstplanen.

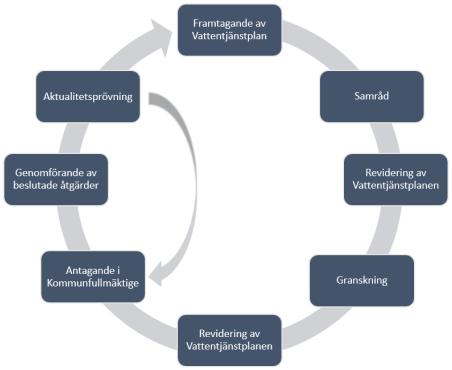

Bild 3. Visar processen för framtagande och aktualisering av vattentjänstplan.

Avgränsning

Vattentjänstplanen fokuserar på den allmänna VA-försörjningen där kommunen är VA-huvudman och berör framförallt dricks- och avloppsvatten. Planen fokuserar på befintliga verksamhetsområden för VA och potentiella utredningsområden. Inför nya VA-verksamhetsområden kommer vidare utredningar behövas exempelvis markundersökningar kring ras, skred och erosion. Inför anläggningsarbeten behöver kommunen även bedöma behovet av utredning gällande kultur- och fornlämningar. Om en tidigare okänd fornlämning mot förmodan skulle påträffas vid grävning eller annat markarbete ska arbetet omedelbart avbrytas inom den del som berör fornlämningen och länsstyrelsen underrättas, i enlighet med 2 kap. 10 § kulturmiljölagen (1988:950). Kommunen kommer även behöva bedöma om området en eller flera vattentjänster. En bedömning kring påverkan vid skyfall bör också genomföras och vid behov åtgärdas.

Bedömningen om påverkan av skyfall har begränsats till de befintliga VA-verksamhetsområdena. Bedömning av potentiella förorenade områden och dess eventuella risker har inte behandlats.

Vattentjänstplanen är översiktlig till sin karaktär. VA-systemet utgör en samhällsviktig funktion och delar av VA-planeringen omfattas därför av sekretess. Av denna anledning redovisas exempelvis inga exakta lokaliseringar eller detaljerad information om anläggningar och andra känsliga delar av VA-systemet i vattentjänstplanen. Med tanke på det rådande omvärldsläget bedömer kommunen att ett offentligt redovisande av sådana uppgifter kan innebära en ökad sårbarhet. För att minska riskerna för påverkan på samhällsviktig verksamhet avgränsas därför informationen i detta dokument till en övergripande nivå.

Vattentjänstplanen berör även enskild VA-försörjning och generella delar om vattentäkter och liknande för att lyfta fram en långsiktig planering av en hållbar vatten- och avloppsplanering för hela kommunen. Planen är begränsad till Hylte kommun och tar sikte på 2045.

Tidigare ställningstaganden

Kommunen har sen tidigare tagit ställning till flera olika styrdokument och planer som vattentjänstplanen behöver förhålla sig till.

Regional vattenförsörjningsplan *(Länsstyrelsen ansvarar för denna)*

Vattenförsörjningsplan, *beslutad i samhällsbyggnadsnämnden 2009*

VA-översikt, *framtagen juni 2015, kunskapsunderlag ej beslutat.*

VA-strategi, *beslutad i kommunfullmäktige 2016*

Dagvattenstrategi, *beslutad i kommunfullmäktige 2017*

Översiktsplan, *beslutad i kommunfullmäktige 2019*

VA-plan, *beslutad i kommunfullmäktige 2022 (föreslås upphävas)*

Tillväxt och utvecklingsstrategi, *beslutad i kommunfullmäktige 2025*

Energi- och klimatplan, *beslutad i kommunfullmäktige 2025*

Nödvattenplan, *beslutad i kommunfullmäktige 2025*

Flera av de tidigare planerna och styrdokumenten kopplar samman till varandra. För att vattentjänstplanen ska bli en del av kommunens planering kommer förhållningssättet planer sinsemellan behöva uppdateras. I och med antagande av vattentjänstplanen föreslås det att VA-planen upphör gälla. Detta då VA-planens största delar faller inom vattentjänstplanens område. Det föreslås att övriga delar flyttas och bildar en ny investeringsplan där investeringar för VA lyfts.

Fortsättningsvis föreslås det att kommunen använder sig av VA-översikten och andra kunskapsunderlag som beskriver nuläget generellt för hela kommunen. VA-strategin är ett styrdokument med ställningstagande som är framtagen utefter kunskapsunderlagen. För att arbeta vidare med VA-strategin återfinns vattentjänstplanen som bland annat pekar ut framtida utveckling av verksamhetsområden för VA och den mer konkreta investeringsplanen med åtgärder och tidsplan.

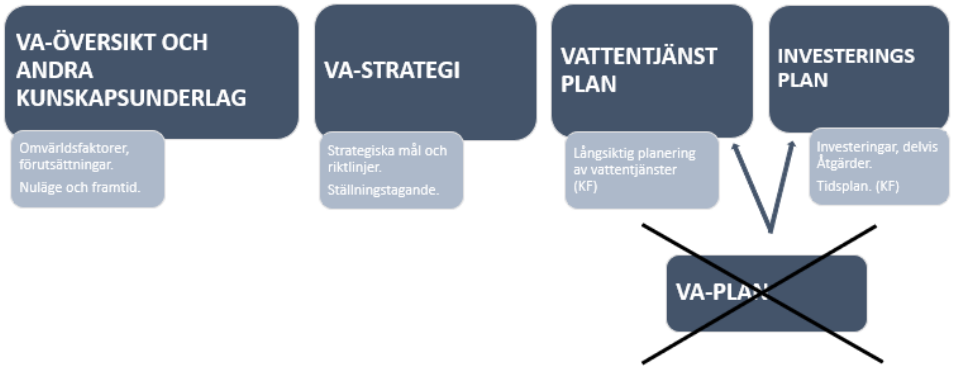

Bild 4. Visar kommunens planer för en hållbar vatten- och avloppsförsörjning.

Översiktlig fysisk planering

Översiktsplanen är ett av kommunens strategiska dokument som vägleder i frågor om kommunens utveckling och om mark och vattenanvändningen. Översiktsplanen har ett långsiktigt perspektiv med en tidshorisont på 20–25 år och tar sikte på 2040. *Ett Hylte med utvecklingskraft, stolthet och medmänsklighet* ses som kommunens övergripande vision. Kommunfullmäktige antog översiktsplanen 2019 och beslutade 2024 att översiktsplanen fortfarande är aktuell i och med antagande av planeringsstrategi.

Översiktsplanen fokuserar bland annat på en tydlig utvecklingsstruktur och att det är i de befintliga stråken vi ska växa. Översiktsplanen pekar ut flera utveckling- och utrednings områden där kommunen kan antas växa, i dessa områden kan det därmed också bli aktuellt med allmänna vattentjänster. Vattentjänstplanen och översiktsplanen är båda strategiska dokument med långsiktiga perspektiv. Eftersom översiktsplanen ska vägleda i frågor gällande markanvändningen är det viktigt att de utrednings- och utvecklingsområden som återfinns i översiktsplanen även behandlas i vattentjänstplanen.

Huvudscenario i översiktsplanen visar på en befolkningsutveckling på cirka 0,5% per år, vilket skull innebära ett invånarantal på cirka 12 000 år 2040. Utgångspunkten för scenariot är ett invånarantal på 11 000 år 2016. Översiktsplanen togs fram 2019 och huvudscenariot anses inte längre lika troligt. Nyare uppgifter visar på en befolkning på mindre än 9 000 invånare år 2040 (Region Halland u.å.).

Det bedömes i översiktsplanen att behovet av dricksvatten kommer öka från 30 liter dricksvatten per sekund (2016) till ungefär 33 liter per sekund år 2040 till följd av ökad befolkning. Produktionen av dricksvatten 2022 motsvarade ca 34 liter per sekund. Det har tidigare bedömts att de största grundvattenreserverna i Hylte har en sammanlagd kapacitet på ca 75 liter per sekund och att kvantiteten därmed är tillräcklig för att tillgodose kommunen i ett långsiktigt perspektiv. Översiktsplanen pekar ut nya utredningsområde för framtida vattenförsörjning vilket skapar förutsättningar för bebyggelse, verksamheter och anläggningar att utformas så att den långsiktiga tillgången till dricksvatten inte försämras.

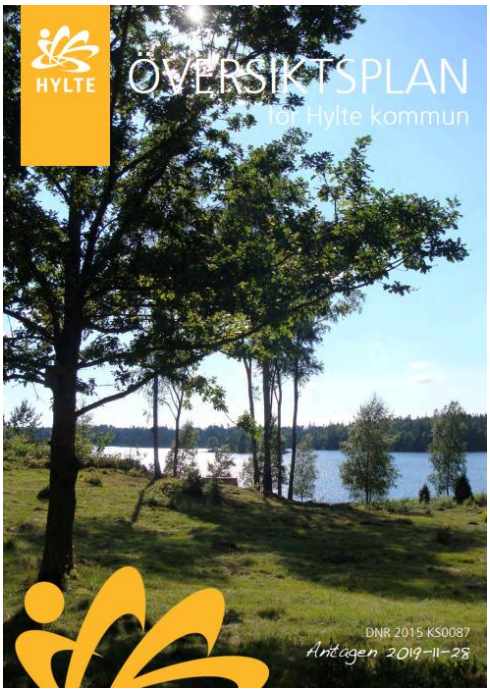

Bild 5. Kommunens översiktsplan. Hylte kommun (2019).

Tillväxt- och utvecklingsstrategi

Tillväxt- och utvecklingsstrategin anger vilka prioriteringar Hylte kommun vill göra och vilken inriktning kommunen bör ha för att nå en hållbar samhällsutveckling. Strategin ger vägledning för arbetet med att utveckla Hyltes attraktivitet för medborgare, besökare och näringslivet på ett hållbart sätt. Tillväxt- och utvecklingsstrategin är uppbyggd på vision 2040, åtta samhällsutmaningar och tre utpekade mål. 2025 antogs strategin av kommunfullmäktige.

Bild 6. Tillväxt- och utvecklingsstrategi. (Hylte kommun 2025).

Bild 7. Tillväxt- och utvecklingsstrategins mål. (Hylte kommun 2025).

En av de åtta samhällsutmaningarna handlar om infrastruktur. Tillväxt- och utvecklingsstrategin lyfter fram att tillgången på dricksvatten är en av samtidens viktigaste frågor. En stabil beredskap för att säkra dricksvatten är av vikt för att upprätthålla samhällets funktioner vid kriser. Enligt strategin ska Hylte kommun fortsätta att utveckla samarbete med omkringliggande kommuner och Forskningsstationen Bolmen.

Energi- och klimatplan

Kommunfullmäktige antog 2025-05-06 § 37 en Energi- och klimatplan för Hylte kommun. Energi- och klimatplanen är det styrdokument som tydliggör Hylte kommuns samlade mål och prioriteringar inom energi- och klimatområdet. Den utgör grunden för en samstämmig och konsekvent lokal energi- och klimatpolitik fram till 2030 och ska förtydliga kommunens strategival för att bidra till att minska den globala temperaturökningen i linje med Parisavtalet. Planen är ett verktyg för att driva förändring och utveckling och ska användas som vägledning i den löpande kommunala verksamheten. Den är även är ett underlag till detaljplaner, andra kommunala planer samt till yttranden och utredningar.

VA-plan

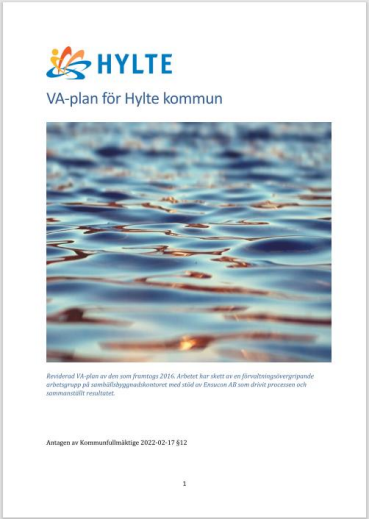
HYLTE
VA-plan för Hylte kommun

Reviderad VA-plan av den som framtogs 2016. Arbetet har skett av en förvaltningsövergripande arbetsgrupp på samhällsbyggnadskontoret med stöd av Ensucon AB som drivit processen och sammanställt resultatet.

Antagen av Kommunfullmäktige 2022-02-17 §12

1

Kommunfullmäktige antog 2022-02-17 § 12 en reviderad version av VA-plan för Hylte kommun. VA-planen lyfter fram åtgärder och tidsplan gällande hantering av VA. Den ursprungliga VA-planen togs fram med hjälp av LOVA-bidrag och konsult 2016.

VA-planen föreslås upphävas i och med antagande av vattentjänstplanen. Övergripande och strategiska delar föreslås omarbetas och förflyttas till vattentjänstplanen medans åtgärder och tidsplan bildar en ny investeringsplan för vatten och avlopp.

Bild 8. VA-plan för Hylte kommun. (Hylte kommun 2022).

VA-strategi

I kommunens VA-strategi från 2015 beskrivs strategiska mål och riktlinjer samt ställningstagande för VA-verksamheten. Syftet med strategin är att kommunen ska ha en genomarbetad och långsiktig handlingsplan både inom och utanför verksamhetsområde för VA. Detta för att främja en långsiktig och säker leverans av vattentjänster, en förbättrad vattenmiljö i Hylte kommun och i regionen samt med hänsyn till människors hälsa och miljö. VA-strategin planers följas upp i samband med framtagande av vattentjänstplanen.

1. Alla kommuninvånare har en hög medvetenhet om sambandet mellan vatten, avlopp och miljö
2. Alla kommuninvånare har en trygg dricksvattenförsörjning med avseende på kvalitet och kvantitet
3. Allt avloppsvatten i kommunen tas om hand så optimalt som möjligt med avseende på hälsa, miljö och genomförbarhet. Spillvatten belastar inte recipienter så att deras ekologiska status äventyras. Dagvatten berikar miljön
4. Kommunen har en hög servicegrad och ett kostnadseffektivt utförande av kommunala VA-tjänster
5. Kommunen har kretsloppsanpassade VA-system, där rena näringsämnen från avloppsvattnet återförs till produktiv mark och övriga tillgängliga resurser utnyttjas på ett så miljö-och resurseffektivt sätt som möjligt.

Bild 9. Strategiska mål för VA-verksamheten 2040 utpekade i VA-strategi (Hylte kommun 2016).

VA-översikt

VA-översikt är ett av kommunens kunskapsunderlag gällande vatten och avlopp. I översikten beskrivs Hylte kommuns speciella förutsättningar när det gäller VA-lösningar. Översikten togs fram 2015 och är delvis fortfarande aktuell. Det finns dock andra nyare kunskapsunderlag som kommunen använder sig av.

Dagvattenstrategi

En dagvattenstrategi togs fram 2017 med syftet att skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar dagvattenhantering. Detta med avseende på vattenkvalitet samt risk för översvämning med hänsyn till ett förändrat klimat. Ansvaret för dagvattenfrågorna inom kommunen är fördelade på flera aktörer vilket preciseras i dagvattenstrategin. I dagvattenstrategin har bland annat översvämningsrisker kartlagts. Den beskriver även olika typer av lösningar för att leda bort eller fördröja dagvatten på ett hållbart sätt.

Dagvattenstrategi:

- Dagvattenflöden ska reduceras och regleras så att belastning på ledningsnät och recipienter begränsas
- Dagvattensystemen ska dimensioneras enligt Svenskt Vattens anvisningar och med hänsyn till klimatförändringens effekter
- Mark i lågpunkter ska avsättas för att skapa sammanhängande avrinningsstråk
- Integrera öppna dagvattenlösningar i parker och grönområden
- Dag-och dränvattenhanteringen får inte bidra till störd vattenbalans eller ökade mängder ovidkommande vatten till reningsverken
- Föroreningskällorna till dagvatten ska minimeras
- Avdelningen av dagvatten ska ordnas så att skadeverkningar vid miljöolyckor begränsas
- Mark som inte är lämplig för infiltration (strategin handlar om när mark inte är lämplig för infiltration ska andra lösningar väljas)

Vattenförsörjningsplan

Hylte kommun beslutade 2009 om en vattenförsörjningsplan. Syftet med vattenförsörjningsplanen är att trygga dricksvattenförsörjningen på lång sikt genom att inventera vattenresurser och potentiella vattenresurser inom kommunen, liksom de risker och hot som skulle kunna påverka vattenförsörjningen negativt. Syftet är också att beskriva de skyddsåtgärder som rekommenderas för att motverka nutida och framtida hot mot vattenförsörjningen. Vattenförsörjningsplanen ska fungera som underlag till kommunens långsiktiga planering och öka kommunikationen om vattenplanering mellan de olika ansvarsområdena så att vattenfrågor tas upp i samband med fysisk planering, miljövårdsplanering och verksamhetsplanering.

Nödvattenplan

Kommunen har en nödvattenplan från 2025. Nödvattenplanen är till för att höja beredskapen för störning i vattenförsörjningen. Målet med en nödvattenplan är att effektivt kunna hantera en vattenbrist eller störning.

Regional vattenförsörjningsplan

Det finns en regional vattenförsörjningsplan som gäller för hela regionen. Det är Hallands länsstyrelse som ansvarar för denna.

Internationella och nationella mål

Globala målen

Globala målen är den mest ambitiösa agendan för hållbar utveckling som världens länder någonsin antagit och finns till för att uppnå fyra fantastiska saker till år 2030: Att avskaffa extrem fattigdom. Att minska ojämlikheter och orättvisor i världen. Att främja fred och rättvisa. Att lösa klimatkrisen. Genom Globala målen för hållbar utveckling kan det här bli verklighet (Globala målen u.å.). Vattentjänstplanen bidrar framförallt till målen; 6 Rent vatten och sanitet för alla, 13 bekämpa klimatförändringarna och 15 Ekosystem och ekologisk mångfald.

Bild 10. Bild över de 17 globala målen. (Globala målen u.å.).

Sveriges miljömål

Miljömålssystemet består av ett generationsmål, 16 miljökvalitetsmål samt ett antal etappmål inom områdena avfall, biologisk mångfald, farliga ämnen, hållbar stadsutveckling, luftföroreningar och klimat. Sveriges miljömål är det nationella genomförandet av den miljömässiga dimensionen av de globala hållbarhetsmålen.

Generationsmålet är ett övergripande mål som inriktar den svenska miljöpolitiken och är vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället. Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. För att nå dit krävs politiska beslut och åtgärder i Sverige, EU och internationella sammanhang. Generationsmålet är tillsammans med de 16 miljömålen ett löfte till framtida generationer om frisk luft, hälsosamma miljöer och rika miljöupplevelser. Vattentjänstplanen bidrar framförallt till miljökvalitetsmål Ingen övergödning, Levande sjöar och vattendrag och Grundvatten av god kvalitet. (Sveriges miljömål u.å.)

Bild 11. Bild över det övergripande generationsmålet. (Sveriges miljömål u.å.).

LÅNGSIKTIG PLANERING AV KOMMUNENS ALLMÄNNA VA-FÖRSÖRJNING

Hylte kommun ligger inom Nissans, Lagans, Suseåns, Fylleåns och Ätrans huvudavrinningsområden och sjöar och vattendrag tar upp ca 10% av kommunens yta. Hylte kommun påverkar inte enbart vattenkvaliteten inom den egna kommunen. Samordning och samarbete med andra aktörer för en hållbar vattenförsörjning är därav viktigt. Kommunen bör engagera sig i samordning- och samarbetsforum som vattenråd, älvgrupp och andra gränsöverskridande projekt som återfinns.

Den årliga kommunala dricksvattenproduktionen i Hylte kommun förser ca 9000 personer främst i tätorterna. Mer än 80% av Hylte kommun är anslutna till det kommunala dricks- och spillvattennätet (Hylte kommun 2019).

Dricksvatten

Dricksvatten är det vatten som är avsett för dryck, matlagning, hygien och andra hushållsgöromål som uppfyller livsmedelsverkets krav. Inom kommun finns det goda grundvattentillgångar som används till dricksvattenförsörjning. Dessa ska skyddas så att kommunens invånare långsiktigt har tillgång till dricksvatten av hög kvalitet. Detta görs bland annat genom utpekande av vattenskyddsområden (se bild 12).

Det kommunala dricksvattnet hämtas i vattentäkt, renas i vattenverk och leds sedan vidare till användarna via dricksvattenledningar i marken. Ledningarna för dricksvatten i det allmänna nätet är sammanlagt ungefär 13 mil långa.

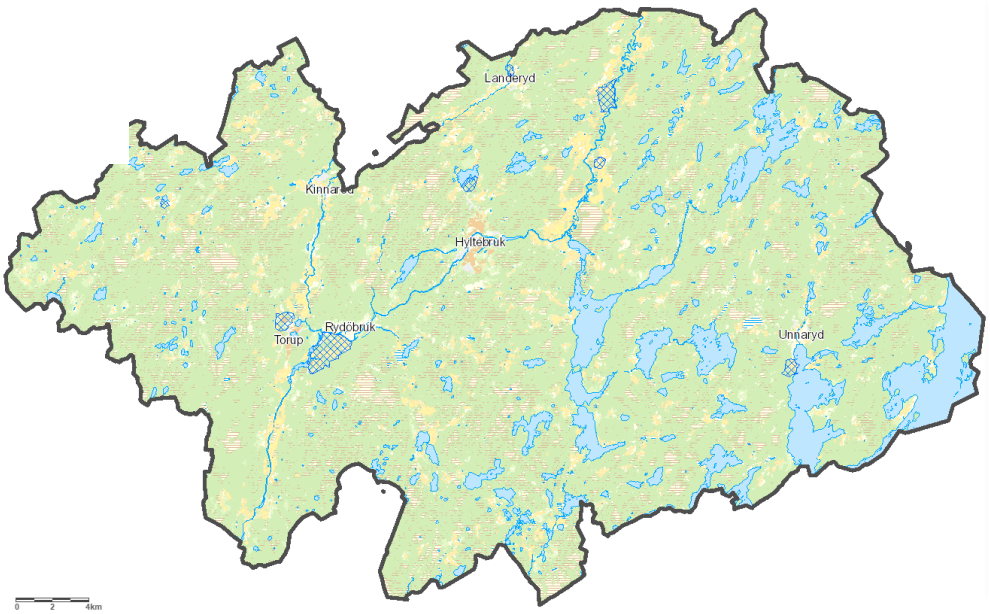

Bild 12. Kommunens vattenskyddsområden

En sårbarhet i dricksvattenförsörjningen är läckage i ledningsnätet. När det producerade vattnet läcker ut innebär det att mer vatten än nödvändigt behöver tas upp från vattentäkter och behandlas. Arbete med att identifiera och åtgärda läckage i ledningsnätet pågår kontinuerligt. För att minska sårbarhet vid problem med dricksvattenförsörjning rekommenderas en specifik planering för reservvatten. Kommunen bör kontinuerligt byta ut ledningsnätet för att inte öka på renoveringsbehovet till framtida generationer. Anläggningar och byggnader som inte bedöms komma till framtida användning ska avvecklas och rivas, detta för att inte lämna rester till framtiden. För att minska behovet av dricksvatten kan kommunen överväga användningen av cirkulerat vatten. Med ett varmare klimat ökar risken för vattenbrist, istället för att använda dricksvatten skulle exempelvis ytvatten kunna användas som tekniskt vatten.

Vattentjänstplanen föreslår att kommunen ska arbeta utefter följande mål:

- Läckagen i dricksvattennäten ska vara max 20 % år 2045. Hylte kommun hade 2025 ca 45% utläckage på dricksvattennätet[1].
- För minst 85–90% av abonnenterna ska det finnas tillgång till reservvatten senast år 2045.
- Förnyelsetakten på dricks- och spillvattenledningar ska vara minst 1 %, det vill säga ingen ledning ska bli äldre än 100 år.
- Anläggningar och byggnader som inte bedöms komma till framtida användning ska vara avvecklade och rivna.

Kommunen har i VA-strategin tagit ställning till att:

Samtliga vattentäkter och planerade reservvattentäkter ska ha väl utformade vattenskyddsområden.

Vattenledningsnätens läckage ska fortlöpande mätas och åtgärdas för att minska dessa mängder.

Bild 13. Från Hylte kommun (u.å.-a).

[1]Utläckage är beräknat enligt (producerad mängd dricksvatten – debiterad mängd dricksvatten) / producerad mängd dricksvatten.

Spillvatten

Spillvatten är allt som spolas ner i våra avlopp genom till exempel toaletten eller diskhon. Det kommer från hushåll, kontor, serviceinrättningar och mindre industrier. Abonnenterna länkas samman med avloppsreningsverken genom avloppsledningsnätet som för kommunen är drygt 11 mil. I vattnet som kommer till reningsverken ingår ibland också dagvatten från nederbörd och dräneringsvatten från mark runt husgrunder och annan mark som dräneras, så kallat ovidkommande vatten. Det är vatten som i de flesta fall inte kräver någon rening och därmed onödigt belastar reningsverk och pumpstationers kapacitet.

En överbelastning av avloppssystemen kan leda till att det måste bräddas, vilket kan medföra utläckage av näringsämnen, smittspridning och spridning av föroreningar. Detta anses vara ett problem för både människors hälsa och miljö.

I Hylte kommun är andelen ovidkommande vatten relativt hög, vilket beror på att det finns flera delområden med stora tillskottsflöden, dels på grund av att dag- och dräneringsvatten felaktigt leds till spillvattennätet men också för att ledningarna på flera håll är gamla och otäta. Kommunen bör därför verka för en minskning av ovidkommande vatten. Vid förnyelsearbeten på ledningsnätet bör därför kombinerade system (där regn- och avloppsvatten leds i samma ledning) utredas och dokumenteras. Vid behov bör systemen även åtgärdas. Ledningsnätet bör kontinuerligt bytas ut för att inte öka på renoveringsbehovet för framtida generationer. De anläggningar och byggnader som inte bedöms komma till framtida användning bör avvecklas och rivas för att inte lämna rester till framtiden.

Kommunen har det övergripande ansvaret för åtgärder som behöver sättas in, men abonnenter som har dagvatten eller dränvattenledningar kopplade till spillvattennäten har en skyldighet att åtgärda sådana felkopplingar såvida inte befrielse från detta krav uttryckligen har beviljats enligt kommunens VA-strategi (2016). Större åtgärder på avloppsreningsverken ska föregås av en bedömning om åtgärdernas långsiktiga nytta. Nedläggning och i stället överledning till andra reningsverk ska ersätta dyra åtgärder om det är ekonomiskt långsiktigt fördelaktigt vilket lyfts i kommunens VA-strategi (2016).

Kommunen har i VA-strategin tagit ställning till att:

Mängderna ovidkommande vatten ska fortlöpande mätas och åtgärder ska vidtas för att minska dessa mängder.

Vattentjänstplanen föreslår att kommunen ska arbeta utefter följande mål:

- Andelen ovidkommande vatten i spillvattennätet ska över en fyraårsperiod inte överskrida 40% år 2045. Hylte kommun hade 2025 ca 68% inläckage på spillvattennätet[2].
- I samband med förnyelsearbeten på ledningsnätet ska kombinerade system utredas, dokumenteras och vid behov åtgärdas.
- Förnyelsetakten på dricks- och spillvattenledningar ska vara minst 1 %, det vill säga ingen ledning ska bli äldre än 100 år.
- Anläggningar och byggnader som inte bedöms komma till framtida användning ska vara avvecklade och rivna.

[2] Inläckage är beräknat enligt (renat avlopp – debiterat avlopp) / renat avlopp.

Dagvatten

Med dagvatten avses tillfälligt förekommande avrinnande regn- och smältvatten och tillfälligt framträngande grundvatten och spolvatten. Dagvattnet leds till ytvatten, grundvatten eller till reningsverk via ledningar, diken eller ytligt på marken. Dräneringsvatten är vatten som samlas upp under markytan och leds bort, till exempel från husgrunder. I kommunen finns sammanlagt sju mil dagvattenledningar.

Kommunen har i VA-strategin tagit ställning till att:

Möjligheter att skapa buffertmagasin och dammar som fyller flera funktioner ska analyseras. Där så är möjligt ska buffertmagasin anläggas.

Kommunen ska bedriva systematiskt åtgärdsarbete med att se över kopplingar till dagvattennät samt ha rutiner för underhåll för att minimera översvämningsrisker.

Dagvatten kan ge problem genom lokalt höga vattenflöden och risker för översvämningar, men även genom att det tar med sig föroreningar ut i vattendragen. För att hantera dessa problem har kommunen tagit fram en dagvattenstrategi (Hylte kommun 2017). Dagvattenstrategin innehåller mål och strategier dessa gäller parallellt med vattentjänstplanen.

Kommunen behöver även underhålla dagvattenledningar, kulvertar, buffertmagasin och diken för att inga fastigheter ska drabbas av källaröversvämningar. För att minska belastningen på spillvattennätet bör kommunen vid förnyelsearbeten på ledningsnätet utreda, dokumentera och eventuellt åtgärda kombinerade system så att avsedd funktion och kapacitet vidmakthålls.

Vattentjänstplanen föreslår att kommunen ska arbeta utefter följande mål:

- Inga fastigheter ska drabbas av källaröversvämningar på grund av otillräckligt underhåll av kommunens dagvattenledningar, kulvertar, buffertmagasin eller diken.
- I samband med förnyelsearbeten på ledningsnätet skall kombinerade system utredas, dokumenteras och vid behov åtgärdas. Vilket kan innebära utbyggnad av dagvattenledningar.

VERKSAMHETSOMRÅDEN FÖR VA

Nuläge

För närvarande har kommunen tio verksamhetsområden för VA. De är i varierande storlek och skick. De återfinns i både större och mindre orter.

Bild 14. Nuvarande verksamhetsområden för VA.

VA-verksamhetsområden är de områden där kommunen ansvarar för vatten och avlopp. Alla tät- och småorter i kommunen, eller drygt 86% av kommuninvånarna är anslutna till den allmänna VA-försörjningen. Huvudmannen (Hylte kommun) ansvarar för utbyggnad, drift och underhåll av ledningsnätet inklusive fasta anläggningar exempelvis avloppsreningsverk och pumpstationer. Kommunen är huvudman genom samhällsbyggnadsnämnden.

VA-verksamhetsområden syftar till att säkerställa att vatten och avlopp ordnas på ett tillfredsställande sätt, särskilt i områden med tät bebyggelse eller där enskilda avlopp riskerar att förorena grundvatten och badplatser. VA-verksamhetsområde bidrar till samordningsvinster och effektivitet. Kommunen får även bättre kontroll över vattenkvalitén och hantering av avloppsvatten. Detta bidrar till att uppnå miljökvalitetsnormer (MKN) som syftar till att säkerställa en god vattenkvalitet. Kommunen bör därför aktivt se över verksamhetsområden för VA.

Bedömning VA-verksamhetsområde möjlighet och behov

Denna del fokuserar på en bedömning av platser som idag befinner sig utanför verksamhetsområdet för allmänna vattentjänster och som har eller som i framtiden kan få behov av att lösa försörjning av dricksvatten, spillvatten eller dagvatten i ett större sammanhang för att säkerställa människors hälsa och miljö.

Kommunen har i VA-strategin tagit ställning till att:

- *Kommunen ska utveckla befintliga verksamhetsområden genom att erbjuda näraliggande hushåll eller verksamheter anslutning till allmänna VA-näten.*

För att bedöma möjligheter och behov genomfördes flera workshops med representanter från VA-enheten och bygg- och miljöenheten för att tillsammans diskutera hur VA-verksamhetsområden lämpligen kan utvecklas. Kommunens bedömning utgick från Lag om allmänna vattentjänster och tidigare ställningstagande.

- Enligt Lag om allmänna vattentjänster krävs allmänna VA-anläggningar om VA-försörjningen av hälso- eller miljöskäl måste lösas i ett större sammanhang. Med det avses en sammanvägning av flera faktorer, till exempel om det finns kända problem med vattenförsörjningen i ett område, hur tättbebyggt området är, och om det ligger i anslutning till känslig eller skyddsvärd miljö eller ett offentligt bad. Anläggning kan ske lokalt på platsen eller genom anslutning till befintligt verksamhetsområde.
- I Hylte kommuns VA-strategi återfinns en generell riktlinje som anger att VA-försörjning för bebyggelsegrupper om minst 30 hushåll är ett kommunalt ansvar. Bebyggelsegrupp upp till 15 hushåll är ett enskilt ansvar. Bebyggelsegrupp mellan 16–30 hushåll är normalt enskilt ansvar om det inte finns särskilda skäl.

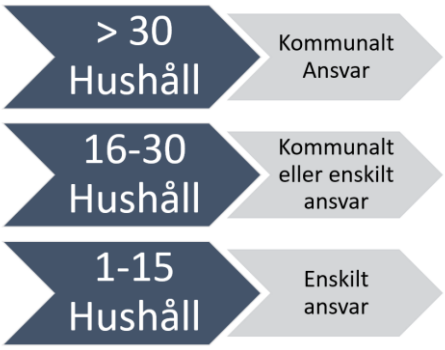

Bild 15. Hylte kommuns tolkning av Lagen om allmänna vattentjänster.

Workshopen utgick ifrån ovanstående samt de befintliga verksamhetsområdena som kommunen har idag och vilket behov som finns för utveckling. Ett övergripande perspektiv återfanns också där helt nya verksamhetsområden för VA diskuterades.

Efter den första workshopen arbetade gruppen vidare med VA-verksamhetsområden för att kunna bedöma lämplig utveckling och prioritering. Exempelvis fördes diskussioner om möjligheterna till anslutning. På följande sidor presenteras en sammanfattning.

Prioritering VA-verksamhetsområden

Efter kommunen identifierat utveckling av VA-verksamhetsområden gjordes en prioritering områdena sinsemellan. Kommunen har föreslagit diverse åtgärder och har prioriterat områdena i fem olika grupper *Högt prioriterade områden*, *Måttligt prioriterade områden*, *Lågt prioriterade områden*, *Ej prioriterat område* och *Pågående planarbete*.

För *Högt prioriterade områden* föreslås det vidare utredningar för utveckling av verksamhetsområde i närtid, innan 2035.

För *Måttligt prioriterade område* förväntas vidare utredningar och eventuell åtgärd ske omkring 2035–2045, utredningar kan vänta i nuläget.

För *Lågt prioriterat område* kan utredningar och eventuellt åtgärd bli aktuellt efter 2045.

För *Ej prioriterat område* förväntas det inte bli något VA-verksamhetsområde på kommunens initiativ. Fastighetsägare inom området har ändå möjlighet att ansöka om påkoppling på kommunens vattentjänster.

För *Pågående planarbetet* visas de områdena där kommunen har pågående och aktiva planer som bör bevakas och följas upp kontinuerligt. Samtliga områden bör följas upp vid en revidering av vattentjänstplanen.

Högt prioriterat område

- Landeryd
- Långaryd
- Djäknebol (Torup)
- Del av Unnaryd 4:57
- Justera gräns (Unnaryd)
- Justera gräns (Rydöbruk)

Måttligt prioriterat område

- Brännögård norra

Lågt prioriterat område

- Brännögård södra
- Åmot (Kinnared)

Pågående planarbete

- Derome (Kinnared)
- Staffansbo (Hyltebruk)
- Kambo (Hyltebruk)

Bild 16. Visar en sammanställning de bedömda områdena.

Ej prioriterat område

- Emilslund (Brännögård)
- Drängsered norra
- Sjöbol (Drängsered)
- Galtabo (Drängsered)
- Tollsbo (Hyltebruk)
- Kanalstaden/Nittebo (Hyltebruk)
- Hässlehult (Hyltebruk)
- Östra Hyltebruk
- Ekeryd (Hyltebruk)
- Kyrkebol (Kinnared)
- Omkring Kinnareds Well (Kinnared)
- Lindekullen och Gustavsberg (Rydöbruk)
- Enstaka fastigheter (Rydöbruk)
- Fors (Rydöbruk)
- Sydvästra Skärshult
- Nordöstra Skärshult
- Nyebro (Torup)
- Kilabron (Torup)
- Vallsnäs (Unnaryd)
- Unnebäcksås (Unnaryd)
- Udden (Unnaryd)
- Strömma (Unnaryd)
- Basteborg (Unnaryd)
- Aspelund (Unnaryd)
- Tiraholm
- Simmarydsnäs
- Järanäs
- Jälluntofta
- Fröslida
- Femsjö
- Bexet

Vattentjänstplanen föreslår att kommunen ska arbeta utefter följande mål:

- Utreda och vid behov revidera de högt prioriterade VA-verksamhetsområden till år 2035. Därefter de måttligt prioriterade områdena mellan 2035–2045 och de lågt prioriterade områdena efter 2045.

Hyltebruk

Hyltebruk är kommunens huvudort och ett av kommunens befintliga verksamhetsområden för VA.

Kommunen har två pågående detaljplaner strax utanför befintligt VA-verksamhetsområde.

- KAMBO. Vid södra infarten till Hyltebruk återfinns en pågående detaljplan för verksamheter och handel. Vid exploatering av området bör verksamhetsområdet för VA utvidgas. Planarbetet bör därför bevakas. Beroende på dragning av ledningar fram till planområdet skulle andra områden runtomkring kunna bli aktuella som VA-verksamhetsområde vilket bör följas upp vid en revidering av vattentjänstplanen.

Bild 17. Nuvarande verksamhetsområde för VA.

- STAFFANSBO. I sydöstra Hyltebruk pågår ett planarbete för en utvidgning av bostadsområdet Staffansbo. Detta område ligger intill befintligt bostadsområde och bör anslutas till versamhetsområdet för VA. Planarbetet bör därför bevakas.

Områden som ej anses aktuella att ansluta till VA-verksamhetsområde.

- EKERYD. Vid norra infarten till Hyltebruk återfinns ett område med gles bebyggelse och relativt få hushåll. Ska utbyggnad ske i detta område bör det vara på fastighetsägares initiativ därav anses området inte prioriterat.
- TOLLSBO. I norra delen av Hyltebruk finns Tollsbo som inte prioriteras anslutas till VA-verksamhetsområde då det anses vara för få hushåll.
- KANALSTADEN/NITTEBO. I östra delen av Hyltebruk återfinns Kanalstaden/Nittebo. Området anses inte prioriteras även om det delvis är utpekat i kommunens översiktsplan för bostäder och blandad bebyggelse. Det bedöms i nuläget som att en exploatering av bostäder i området är för kostsamt för kommunen och därmed anses VA-verksamhetsområde för denna plats ej aktuell. Det finns några befintliga byggnader intill VA-verksamhetsområdet som eventuellt kan inkluderas på fastighetsägares initiativ.
- HÄSSLEHULT. En utbyggnad av VA-verksamhetsområde kan tänkas ske intill befintligt industriområde i södra Hyltebruk kring Hässlehult då det är utpekat i

kommunens översiktsplan. Detta område anses dock än så länge inte vara prioriterat eftersom utredningsarbete ej är påbörjat.

- ÖSTRA HYLTEBRUK. Sydost om Tollsbo finns Sandahls där det idag finns kommunalt vatten men kommunalt avlopp saknas, det anses dock inte vara ett lämpligt VA-verksamhetsområde på grund av för få hushåll.

Torup

Torup är ett av kommunens befintliga VA-verksamhetsområden. Ett område bedöms som aktuellt för VA-verksamhetsområde.

- DJÄKNEBOL. Nordöst i Torup återfinns Djäknebol vilket omfattas av en ny antagen detaljplan för verksamheter och handel. Detaljplanens planområde bör inkluderas i VA-verksamhetsområde och anses vara högt prioriterat.

Områden som ej anses aktuella att ansluta till VA-verksamhetsområde.

- KILABRON. Det återfinns några hushåll kring Kilabron nordöst om Torup, detta område bedöms dock innefatta för få hushåll och vara för långt ifrån befintligt VA-verksamhetsområde för att inkluderas och prioriteras inte.

Bild 18. Nuvarande verksamhetsområde för VA.

- NYEBRO. Söder om Torup ligger Nyebro som inte prioriteras som VA-verksamhetsområde. Kommunen har tidigare gjort utredningar kring platsen då det tidigare ansetts vara problematiskt med enskilt VA. Hushållen på platsen har nyligen uppdaterat sina enskilda anläggningar vilket gör att kommunen bedömer det som ett fungerande område. Nyebro är upptagen i kommunens VA-översikt från 2015 där det bedömdes vara ett eventuellt tillkommande gemensamhetslösning/ VA-verksamhetsområde, vilket inte längre anses vara aktuellt.

Unnaryd

Hylte kommun har ett befintligt VA-verksamhetsområde i Unnaryd. Området bör följas upp.

- DEL AV UNNARYD 4:57. Kommunen har en ny detaljplan för verksamhet och industri i norra Unnaryd (Unnaryd 4:57). Beroende på vilken typ av verksamhet som tillkommer på platsen kan området bli aktuellt som VA-verksamhetsområde. Kommunen har prioriterat området högt ifall det blir en verksamhet som lämpar sig inom VA-verksamhetsområde och följer utvecklingen.
- JUSTERA GRÄNS I UNNARYD. Kommunen har anslutit en mindre fastighet till den allmänna VA-försörjningen som befinner sig utanför VA-verksamhetsområde. Det är högt prioriterat att justera VA-verksamhetsområdesgränsen så den är aktuell.

Bild 19. Nuvarande verksamhetsområde för VA.

Områden som ej anses aktuella att ansluta till VA-verksamhetsområde.

- STRÖMMA. Strömma är ett ej prioriterade området placerat längst norrut i Unnaryd. Det anses innefatta för få hushåll för att vara ett aktuellt VA-verksamhetsområde.
- ASPELUND. Aspelund är placerat väster om Unnaryd och anses inte vara prioriterat som VA-verksamhetsområde eftersom de återfinns för få hushåll.
- UDDEN. Udden i östra Unnaryd är utpekat som ett utredningsområde för bostäder och blandad bebyggelse i kommunens översiktsplan. Området anses ej prioriteras som VA-verksamhetsområde i nuläget men skulle platsen exploateras bör området anslutas till VA-verksamhetsområde. Idag återfinns enbart några stugor på platsen.
- BASTEBORG. Basteborg är inte ett prioriterat område eftersom det anses vara för få hushåll på platsen som dessutom har en tillfredsställande VA-lösning. Dock bör området följas upp vid revidering av vattentjänstplanen eftersom det är ett relativt högt grundvatten på platsen som kan göra det problematiskt med enskilt avlopp på längre sikt.
- VALLSNÄS. Kommunen bedömer det ej lämpligt att inkludera Vallsnäs i VA-verksamhetsområde, eftersom området består av för få fastigheter.

Landeryd

I Landeryd återfinns ett av kommunens VA-verksamhetsområden. Kommunen planerar för en överföringsledning i området. Beroende på vilken placering överföringsledningen får kan utbyggnad av VA-verksamhetsområden bli aktuellt. För nuvarande är ledningens placering osäker och framtida vattentjänstplan bör ta hänsyn till kommande placering. Inom Landeryd finns även befintligt VA-verksamhetsområde som ej är utbyggt.

Bild 20. Nuvarande verksamhetsområde för VA.

Det föreslås därför att verksamhetsområdet i Landeryd som helhet ses över så att enbart relevanta delar återfinns i VA-verksamhetsområde, vilket prioriteras högt.

Kinnared

Kinnared är en av kommunens orter där det återfinns befintligt VA-verksamhetsområde. Två områden bör följas upp.

- ÅMOT. I södra delen av Kinnared ligger Åmot där det skulle kunna vara aktuellt med VA-verksamhetsområde. Det återfinns enbart några hushåll men ett utökat verksamhetsområde för VA på platsen skulle kunna bidra till ett säkrare VA-system.
- OMKRING DEROME. Kommunen har ett pågående planarbete i norra Kinnared gällande Derome. Projektet bör följas upp vid revidering av vattentjänstplan.

Bild 21. Nuvarande verksamhetsområde för VA.

Områden som ej anses aktuella att ansluta till VA-verksamhetsområde.

- OMKRING KINNAREDS WELL. Bakom Kinnareds well i västra Kinnared återfinns några hushåll där det befintliga VA-verksamhetsområdet eventuellt skulle kunna utvidgas. Det är dock inget kommunen bör initiera utan det bör ske på fastighetsägares initiativ.
- KYRKEBOL. Väster om Kinnared återfinns Kyrkebol som enbart innefattar några få hushåll. I denna vattentjänstplan bedöms det ej som aktuellt för VA-verksamhetsområde. Skulle framtida ledningar dras om bör verksamhetsområde för Kyrkebol övervägas på nytt.

Rydöbruk

I Rydöbruk återfinns ytterligare ett VA-verksamhetsområde. Området bör följas upp.

- JUSTERA GRÄNS RYDÖBRUK. Idag saknas två fastigheter i det befintliga VA-verksamhetsområdet som redan är anslutet till den allmänna VA-försörjningen. Det anses därför vara högt prioriterat att justera VA-verksamhetsområdesgränsen.

Bild 22. Nuvarande verksamhetsområde för VA.

Områden som ej anses aktuella att ansluta till VA-verksamhetsområde.

- LINDEKULLEN OCH GUSTAVSBERG. Väster om Rydöbruk återfinns Lindekullen och Gustavsberg som ej prioriteras därför det anses vara för få hushåll.
- ENSTAKA FASTIGHETER I RYDÖBRUK. Det återfinns två enstaka fastigheter strax utanför VA-verksamhetsområde som ej prioriteras anslutas. Fastighetsägarna har trots detta möjlighet att ansöka om en eventuell påkoppling till den allmänna VA-försörjningen.
- FORS. Vid södra Rydöbruk finns området Fors. Intill området återfinns ytterligare några hushåll som ej är inkluderade i VA-verksamhetsområdet. Kommunen har valt att inte prioritera detta område. En anslutning skulle kunna vara aktuell men det bör ske på fastighetsägarnas initiativ.

Långaryd

I Långaryd återfinns ett av kommunens VA-verksamhetsområden. Långaryds stora ytor behöver en mer noggrann översyn bland annat med tanke på det vattenskyddsområdet som finns i närheten.

Bild 23. Nuvarande verksamhetsområde för VA.

VA-verksamhetsområdet är relativt litet och dricksvattenförsörjningen kommer på sikt behöva utredas och åtgärdas för att säkra en långsiktig och hållbar vattenförsörjning. Området bör därför följas upp mer noggrant i sin helhet så att relevanta delar ingår i VA-verksamhetsområde vilket prioriteras högt.

Drängsered

I Drängsered återfinns ett av kommunens mindre VA-verksamhetsområden.

Bild 24. Nuvarande verksamhetsområde för VA.

Områden som ej anses aktuella att ansluta till VA-verksamhetsområde.

- SJÖBOL. En utvidgning av det befintliga VA-verksamhetsområdet anses inte prioriterat i Sjöbol då det återfinns för få hushåll.
- DRÄNGSERED NORRA. Norr om befintligt Verksamhetsområde för VA anses innefatta för få hushåll för att vara ett aktuellt VA-verksamhetsområde vilket därför inte prioriteras. En utvidgning av VA-verksamhetsområde skulle dock kunna bli aktuell på fastighetsägares initiativ.
- GALTABO. Galtabo är placerat sydöst om Drängsered och bedöms inte vara aktuellt som verksamhetsområde för VA eftersom för få hushåll återfinns.

Brännögård

I Brännögård återfinns ett av kommunens VA-verksamhetsområden.

Bild 25. Nuvarande verksamhetsområde för VA.

- BRÄNNÖGÅRD NORRA. För norra delen av Brännögård anses det vara lämpligt att utvidga det befintliga verksamhetsområdet för VA. Detta område anses vara måttligt prioriterat.
- BRÄNNÖGÅRD SÖDRA. I söder återfinns det ett antal hus som skulle kunna vara aktuella som VA-verksamhetsområde men med en låg prioritet. Fastigheterna på platsen är idag relativt små vilket begränsar dess möjliga lösningar för enskilt VA. Ifall detta område blir ett VA-verksamhetsområde skulle området intill kunnat få en annan prioritet.

Områden som ej anses aktuella att ansluta till VA-verksamhetsområde.

- EMILSLUND. Öster om Brännögård återfinns Emilslund med mindre bebyggelse, detta område anses för närvarande inte vara aktuellt som ett nytt VA-verksamhetsområde då det anses vara för få hushåll.

Skärshult

Kommunen har idag ett mindre VA-verksamhetsområde i Skärshult. Området utbredning bedöms bibehållas framöver.

Bild 26. Nuvarande verksamhetsområde för VA.

Områden som ej anses aktuella att ansluta till VA-verksamhetsområde.

- SYDVÄSTRA SKÄRSHULT. I den sydvästra delen av skärshult finns ett ej prioriterat område. Området prioriteras inte då det anses vara för få hushåll på platsen.
- NORDÖSTRA SKÄRSHULT. Nordöst om det befintliga området återfinns några villor som ej prioriteras som verksamhetsområde för VA.

Områden utanför befintligt verksamhetsområde för VA

BEXET: I området finns en enskild anläggning som är godtagbar med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön. Därav prioriteras området inte som ett VA-verksamhetsområde. Vid revidering av vattentjänstplanen bör kommunen göra en ny bedömning eftersom området kan anses känsligt för översvämning och omfattar relativt många hushåll.

JÄRANÄS: I området finns en enskild anläggning som är godtagbar med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön. Därav är området ej prioriterat. Det återfinns relativt många hushåll på platsen och skulle området växa ytterligare bör kommunen göra en ny bedömning vid revidering av vattentjänstplanen.

FEMSJÖ: Prioriteras inte bland annat på grund av för få hushåll.

JÄLLUNTOFTA: Anses ej prioriteras för VA-verksamhetsområde på grund av för få hushåll. Jälluntofta nämns i kommunens VA-översikt från 2015 som ett eventuellt tillkommande område med gemensamhetsanläggning/VA-verksamhetsområde. Det pekas ut att förutsättningarna för en gemensamhetsanläggning är goda.

SIMMARYDSNÄS: Anses ej prioriteras på grund av för få hushåll. Simmarydsnäs nämns i kommunens VA-översikt från 2015 som ett eventuellt tillkommande område med gemensamhetsanläggning.

UNNEBÄCKSÅS: Ej prioriterat verksamhetsområde för VA på grund av för få hushåll.

FRÖSLIDA: Bortprioriterat område. Många i området har gjort om sina avlopp. Det är dock en svårare plats för enskild VA-lösning och kommunen bör framöver följa upp området vid revidering av vattentjänstplan. Kommunens VA-översikt lyfter fram att en gemensamhetsanläggning skulle kunna vara lämpligt i området.

TIRAHOLM: I området finns en enskild anläggning som är godtagbar med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön. Därav är området inte prioriterat.

KLIMATFÖRÄNDRINGAR

Bild 27.Visar en människa med paraply som skyddar sig mot skyfall. Bild från SMHI (2024).

Sveriges klimat kommer på flera olika sätt förändras framöver. Det förutspås bli både varmare och blötare. Den globala medeltemperaturen förväntas stiga och då också förekomsten av värmeböljor och torka. Extremväder i form av skyfall förväntas bli allt mer vanligt vilket i sin tur kommer generera fler översvämmade områden men även öka risken för ras, skred och erosion (Naturvårdsverket u.å.). Vid översvämning täcker vatten en yta eller område som normalt sätt inte står under vatten. Kommunen behöver planera utefter klimatförändringarna för att skapa ett robust och resilient samhälle där människors hälsa och miljö värnas.

Kommunen har sen tidigare i sin översiktsplan pekat ut riktlinjer kring kommunens utveckling. Planering och byggande av bostäder och samhällsviktig verksamhet inom riskområde för översvämningar till följd av höga flöden, liksom områden med besvärliga avlopps- och dagvattenförhållanden ska undvikas helt innan riskområdena är åtgärdade. Det ska även prioriteras att åtgärda besvärliga avlopp- och dagvattenförhållanden innan nybyggnation sker i riskområden. Det ska särskilt uppmärksammas lågpunkter och instängda områden. Även stabilitetsförhållanden ska utredas inom bedömningszoner.

Inför framtagandet av kommunens översiktsplan genomförde Sweco (2017) en översiktlig klimatanalys för Hylte kommun. Analysen utredde hur olika klimatrelaterade risk och sårbarhetsfaktorer kan hanteras i den kommunala planeringen och syftade till att ge en övergripande bild för hela kommunen. Översvämningsrisker till följd av höga flöden, kraftig nederbörd och höga grundvattennivåer samt risk för skred behandlades. Analysen visade på att riskerna kopplade till klimatförändringarnas påverkan på Hylte kommun är relativt små och geografiskt begränsade. Den största risken ansågs vara längs med Nissan. Det ansågs också finnas en generell översvämningsrisk kopplad till kraftig nederbörd i anslutning till VA-ledningsnät.

Den övergripande analysen (Sweco 2017) lyfter fram att Hallands län redan idag har relativt stora nederbördsmängder gentemot övriga landet vilket anses bero på Hallands utsatta läge då

lågtryck från atlanten drar vidare österut och så småningom drabbar Halland. Denna skillnad gentemot övriga landet förväntas kvarstå framöver.

Årsmedelnederbörden förväntas öka med ca 15–25 % till år 2100. Nederbörden som kommer vintertid förväntas öka med ca 25–50 % och nederbörden under sommartiden med ca 10 %. På grund av de förväntade varmare temperaturerna förväntas nederbörden under vintertiden inte i samma utsträckning att bindas upp som snö utan falla som regn. Vintrarna förväntas därmed bli blötare än den studerade referensperioden mellan 1961–1990. (Sweco 2017). Se bild nedan.

	Årsmedel-nederbörd	Medelnederbörd per årstid			
		Vinter	Vår	Sommar	Höst
Ref. period 1961-1990	987 mm	230 mm	174 mm	264 mm	305 mm
Förändring till år 2100	+ 15-25%	+ 25-50%	+ 20-30%	+ 10%	+ 10-30%

Bild 28. Visar en sammanställning av medelnederbörd i Hallands län från Swecos övergripande analys (2017).

Den kraftiga nederbörden förväntas också öka som en del av klimatförändringarna. Antal dagar per år med mer än 10 mm nederbörd förväntas öka med 8–14 dagar fram till sekelskiftet i jämförelse med åren 1961–1990. Även den största dygnsnederbörden samt största 7-dygnsnederbörden förväntas öka med 10–20% respektive 15–20% gentemot 1961–1990. Detta kommer resultera i att markfuktigheten kommer öka under vintertiden. (Sweco 2017)

	Årets största dygnsnederbörd	Årets största 7-dygnsnederbörd	Antal dagar med mer än 10 mm nederbörd
Ref. period 1961-1990	32 mm	80 mm	29 dagar
Förändring till år 2100	+ 10-20 %	+ 15-25 %	+ 8-14 dagar

Bild 29. Visar förändring av kraftig nederbörd. Tabellen är tagen ur Swecos översiktliga analys (2017).

Hylte kommun ligger i Nissan och Lagans avrinningsområden. Tillrinningen till vattendragen påverkas av bland annat nederbörd, temperatur, snötäcke och markfuktighet. Medeltillrinningen till vattendragen förväntas öka under vintern men minska under vår och sommar och beräknas vara relativt oförändrad under hösten vid 2100. Höga flöden förväntas vara mer frekvent förekommande och förändringen förväntas ta fart vid mitten av seklet. (Sweco 2017).

Den översiktliga analysen (Sweco 2017) identifierar problemområden gällande översvämning vid höga flöden i Nissan och biflödet Kilan. Översvämning kring Nissan och Kilan förväntas drabba 209 eller 224 byggnader vid ett undersökt 100-årsflöde respektive 200-årsflöde. Byggnaderna är relativt jämt fördelat med en något högre koncentration intill Stora Färgen. Översvämningarna ökar risken för föroreningsspridning i områden bland annat genom uppträngning av avloppsvatten i bebyggelse eller på gata samt bräddning av avloppsvatten till

recipient. Föroreningsspridning ifrån VA-nätet bedöms vara vanligare vid kraftiga regn gentemot höga flöden. Vid kraftig nederbörd riskerar områden att översvämmas. Urbana miljöer avvattnas i huvudsak genom VA-ledningsnät som ej är dimensionerade till att ta hand om kraftiga nederbördsmängder. Situationer kommer då uppkomma där ledningsnätets kapacitet överskrids. Vatten förväntas då rinna vidare på plana ytor till lågpunkter och bli stående om det inte avleds eller infiltreras på genomsläppliga ytor. Sker inte detta i tillräcklig hög fart kan en översvämning snabbt uppstå. (Sweco 2017)

I områden med kombinerade system, där regn- och avloppsvatten leds i samma ledning samt i områden med eftersatt spillvattensystem kan regnvatten stiga in i byggnader via exempelvis golvbrunnar och toalettstolar. Byggnader riskerar då att översvämmas även om de inte är placerade i en lågpunkt. Risken för översvämmade byggnader vid kraftig nederbörd är generellt sätt störst i lågpunkter där vatten kan ta sig ytledes in i byggnader samt i områden där ledningsnätet är kombinerat eller där spillvattennätet inte är i särskilt gott skick. Inom Hylte kommun återfanns enbart 27 byggnader inom instängda områden enligt Sweco (2017), dessa återfanns i spridda delar av kommunen. Det bedöms att ledningsnätets kapacitet och status har en större betydelse på ett områdes utsatthet gällande översvämning gentemot dess topografiska läge.

Swecos analys (2017) visar att kunskapsläget kring klimatförändringarnas påverkan på grundvattennivåerna är osäkert. Medan vissa studier pekar på höjda grundvattennivåer visar andra på sänkta eller oförändrade nivåer. Analysen bedömer dock att kommunens grundvattenverk för dricksvattenförsörjningen inte kommer att påverkas i någon betydande omfattning. Swecos analys är närmre tio år gammal och kunskapen om hur grundvattnet kan påverkas i ett framtida klimat ökar hela tiden. Bland annat har Sveriges geologiska undersökning (SGU, 2025b, 2026) under 2024 och 2025 analyserat grundvattenmagasinens robusthet och utsatthet för klimatförändringar både avseende grundvattentillgång och grundvattenkvalitet. Rapporten innehåller dock inga specifika konsekvensanalyser av förändrade grundvattenförhållanden för till exempel vattenförsörjning. SGU menar att sådana konsekvensanalyser behöver göras nationellt och regionalt men också lokalt. Efterhand som kunskapen ökar kommer också risk- och konsekvensanalys för vattenförsörjningen i Hylte kommun att behöva ses över. Klimatförändringarnas påverkan på grundvattennivåerna är en fråga som kommunen behöver följa kontinuerligt i takt med att kunskapsunderlaget utvecklas.

Ansvar

Inom den befintliga bebyggelsen har kommunen ett begränsat ansvar för klimatanpassningsåtgärder. Det är i grunden fastighetsägarens eget ansvar att skydda sig mot översvämningar och andra naturolyckor. Enligt skadeståndslagen (1972:207 3 kap 2§ är kommunen dock skyldig att ersätta personskada, sakskada eller en ren förmögenhetsskada som vållats av fel eller försummelse vid myndighetsutövning. Kommunen ansvarar enligt plan och bygglagen för planering av mark och kan krävas på skadestånd om fel eller försummelse vid planläggning eller bygglovsprövning leder till skada. Enligt preskriptionslagen (1981:130 2§) så preskriberas en fodring efter tio är vilket innebär att

skadeståndsanspråk måste riktas mot kommunen inom tio år från det att felet begåtts för att kommunen ska bli ersättningsskyldig. Detta gäller vid prövning av markens lämplighet. Ett eftersatt underhåll av tekniska försörjningssystem kan medföra skadeståndskrav även inom detaljplanerat område äldre än tio år.

Bild 30. Visar barn som pumpar upp vatten. Bild från Hylte kommun (u.å.-b).

Bedömning skyfall risker och åtgärder

För att ytterligare bedöma risker kring skyfall kopplat till den allmänna VA-försörjningen genomfördes en workshop den 15 januari 2025 och en workshop den 6 februari 2025 i kommunhuset där representanter från VA-enheten och bygg- och miljöenheten samlades. Utifrån de befintliga VA-verksamhetsområdena och dess anläggningar bedömdes risker som återfinns idag och potentiella framtida risker gällande skyfall och översvämningar. Bedömningen utgick från intern kunskap och tidigare erfarenheter tillsammans med diverse underlag så som:

- VA-anläggningars placering
- Befintliga VA-verksamhetsområden
- Skyfallskartering (LST) svämplan, lågpunkter och rinnvägar
- Höjdkurvor
- Översämningskartering Nissan
- Hymo svämplan
- Bedömningszon översvämning (översiktsplan)

Utifrån riskerna diskuterades det om lämpliga åtgärder för att skydda och säkra den allmänna VA-försörjning vid skyfall. Åtgärderna har sen prioriterat utefter vad som anses mest akut och vilket som bör genomföras i ett längre perspektiv.

Generell risk i VA-verksamhetsområden

En generell risk som återfinns i samtliga VA-verksamhetsområden är risken för inläckage i ledningar. Det är ett ständigt pågående arbete, avloppsledningar kan exempelvis åtgärdas med relining.

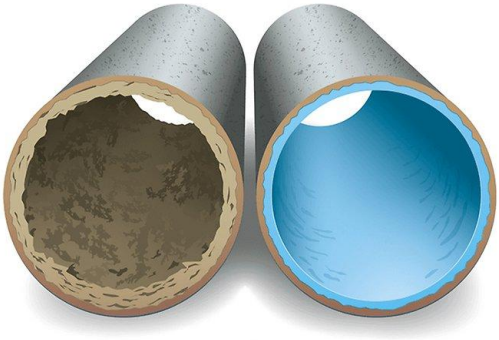

Bild 31. Visar hur än äldre ledning kan renoveras och tätas inifrån. En form av relining. Bild från Ronneby (2024).

En annan generell risk är avsaknad av dagvattenledningar. I de områden där dagvattensystemet ej är utbyggt finns risk att dagvattnet fyller upp avloppsledningarna vilket skulle kunna bidra till avloppsvatten stiger i källare vid låga punkter. Det finns även en ökad risk för förorening av dricksvatten och brist på dricksvatten vid översvämningar.

Hyltebruk

Hyltebruk förväntas stå emot skyfall relativt bra och åtgärder prioriteras som lågt. Kommunen ser att det finns en risk för reningsverk att översvämmas då det befinner sig inom beräknat högsta flöde. Skyddsvallar skulle kunna vara en säkerhetshöjande åtgärd.

Torup

I Torup återfinns flera VA-anläggningar som kan bli påverkade vid skyfall. Torup som helhet bedöms ha en medelhög risk vid skyfall. Reningsverket och vattenverket är båda inom svämplan och skulle därmed kunna översvämmas vid kraftigt regn. Prioritet av åtgärd bedöms vara hög för dessa områden. En åtgärd för att skydda reningsverk och vattenverk är att ta fram fördjupat underlag för att därefter kunna bedöma hur stora riskerna är. Eventuellt kan invallning vara en senare åtgärd. Utöver reningsverk och vattenverk finns fyra VA-anläggningar som kan påverkas vid skyfall som bör följas upp. Prioritering är låg/medel.

Unnaryd

Unnaryd som helhet bedöms prioriteras låg/medel. Det finns tre pumpstationer i Unnaryd som förväntas påverkas vid skyfall. Ledningsnätet bedöms som ett av kommunens äldsta och det finns ett generellt behov av utbyte av ledningsnätet.

Landeryd

I Landeryd finns flera risker vid skyfall gällande VA-anläggningar och orten prioriteras högt för åtgärder. Både VA-anläggningar så som pumpar och brunnar förväntas drabbas men även avloppsreningsverket. Avloppsledningsverket bedöms ha en hög risk och åtgärd som förbättrar utflödet bör prioriteras.

Kinnared

För kommunens VA-anläggningar i Kinnared återfinns det några få låga risker. Vid höga flöden i ån kan bräddning bli problematiskt. Höga flöden skulle även kunna påverka trycket i ledningarna.

Rydöbruk

I Rydöbruk återfinns generellt en låg risk för störningar i samband med skyfall. Det återfinns enbart en pumpstation som har en medelrisk för att drabbas vid översvämning. Eftersom vattendrag i området har letts om är det framöver lämpligt att ta fram nya underlag för platsen.

Långaryd

I Långaryd återfinns en hög risk för översvämning gällande reningsverket då det idag sker översvämning i närområdet vid skyfall. Det återfinns även en ledning under Nissan som kan få problem vid översvämning och bör på sikt bytas ut. Vidare utredningar för området anses vara en lämplig åtgärd.

Drängsered

I Drängsered bedöms det enbart finns en låg risk för påverkan på VA-anläggningar i samband med skyfall. Däremot förekommer det mer bräddning i området gentemot tidigare år vilket bör följas upp.

Brännögård

Brännögård anses generellt innefatta en låg risk att drabbas av skyfall. Vid ett högsta beräknat flöde där man utgått från ett värsta scenario skulle anläggningarna eventuellt kunna bli berörda. Anläggande av skyddsvallar skulle kunna vara en åtgärd vid förhöjd risk.

Skärshult

Skärshult bedöms för närvarande ha en låg prioritet. Det finns anläggningar inom VA-verksamhetsområde som befinner sig inom svämplan. Vidare utredning kan på sikt behövas för att bedöma risken ytterligare.

Prioritering av åtgärdsförslag

Kommunen har sammanställt riskutsatta objekt och åtgärdersförslag i en lista där åtgärderna har prioriterats utefter den bedömda risken och konsekvensen. Exempel på åtgärder är utbyte av ledningsnät, relining, upphöjning av pumphus, skyddsvallar, vidare utredning och bevakning vid revidering av vattentjänstplan. Det är viktigt att arbeta vidare med riskhantering för att säkerställa en robust VA-försörjning.

Det finns 5 åtgärder som kommunen prioriterar högt och som bör arbetas vidare med inom närtid. Det finns 7 åtgärder som det kommunen bör arbeta vidare med på sikt och 11 åtgärder som vidare bör bevakas och följas upp vid revidering av vattentjänstplanen. Totalt finns 23 åtgärder att arbeta med som skulle kunna minska risk vid skyfall.

Prioritering	Ort	Anläggning	Åtgärd
Mycket Hög	Torup	Vattenverk	Utredning
Hög	Landeryd	Avloppsreningsverk	Förbättra utflöde
Hög	Landeryd	Generellt behov av utbyte ledningsnät	Reperation/utbyte
Hög	Långaryd	Avloppsreningsverk	Förbättrad förbehandling
Hög	Torup	Reningsverk	Utredning
Medel	Landeryd	Anläggning (pumpstation)	Reperation/utbyte
Medel	Landeryd	Brunnar intill å	Reperation/utbyte
Medel	Långaryd	Ledning under Nissan	Reperation/utbyte
Medel	Rydöbruk	Anläggningar	Utredning
Medel	Torup	Anläggningar	Utredning, uppföljning, reparation/utbyte
Medel	Unnaryd	Anläggningar	Utredning, uppföljning
Medel	Unnaryd	Generellt behov av utbyte ledningsnät	Reperation/utbyte
Låg	Brännögård	Anläggningar intill beräknat högsta flöde	Skyddsåtgärd
Låg	Brännögård	Generellt behov av utbyte ledningsnät	Reperation/utbyte
Låg	Drängsered	Reningsverk	Utredning
Låg	Drängsered	Generellt behov av utbyte ledningsnät	Reperation/utbyte
Låg	Hyltebruk	Anläggning intill beräknat högsta flöde	Skyddsåtgärd
Låg	Kinnared	Påverkan på anläggning vid högt flöde i å	Utredning
Låg	Kinnared	Generellt behov av utbyte ledningsnät	Reperation/utbyte
Låg	Långaryd	Generellt behov av utbyte ledningsnät	Reperation/utbyte
Låg	Torup	Generellt behov av utbyte ledningsnät	Reparation/utbyte
Mycket Låg	Rydöbruk	Generellt behov av utbyte ledningsnät	Reperation/utbyte
Bristande underlag	Rydöbruk	Generellt	Utredning

Bild 32. Visar riskutsatta objekt, åtgärdsförslag och prioritering.

Vattentjänstplanen föreslår att kommunen ska arbeta utefter följande mål:

- Senast 2030 ska högt prioriterade åtgärder vara genomförda. Därefter ska medel och lågt prioriterade åtgärder arbetas vidare med.

ENSKILDA VATTENTJÄNSTER

Detta avsnitt behandlar området enskilda vattentjänster. Det vill säga områden där fastighetsägare ansvarar för sin vatten- och avloppslösning. Kommunen har valt att ta med detta avsnitt för att upplysa fastighetsägare utanför allmänna VA-verksamhetsområde.

I Hylte kommun finns fastigheter som inte är anslutna till den allmänna VA-försörjningen. Huvudregeln är att fastighetsägare ansvarar för att den egna vattentäkten håller en godtagbar kvalitet. Vanligt förekommande problem är ledningsangripande vatten (lågt pH) och höga halter av järn och mangan. Problem relaterade till höga halter av fluorid, radon och arsenik förekommer i sällsynta fall. Privatpersoner med egna vattentäkter kan få kommunens hjälp med vattenanalys. För familjer med barn under ett år bidrar kommunen ekonomiskt till provtagningen. För större enskilda eller publikt använda vattentäkter ansvarar verksamhetsutövaren för att vattnets kvalitet når upp till Livsmedelsverkets krav. Minst en provtagning på vattnet ska genomföras per år. Tiraholms Fisk har dock ett minimikrav på två provtagningar per år.

I kommunen finns även enskilda avloppsanläggningar (uppskattningsvis omkring 3000–4000). Kommunen arbetar med att inventera samtliga avloppsanläggningar och klassificera anläggningarna utifrån skick och kommande tillsynsintervaller. Målet är att inventera ca 500 fastigheter per år. Bygg- och miljöenheten bedriver inventeringen av enskilda avlopp enligt en prioriteringsordning. Översiktsplanen pekar på områden där enskilda avlopp anses ha en hög skyddsnivå. Exempelvis intill dricksvattentäkter, bad- och fiskevatten, natura 2000 områden, nitritkänsliga områden och andra avloppskänsliga områden. Bygg- och miljöenheten ansvarar för tillståndsgivning och därmed sammanhängande bedömningar av avloppsanläggningar. Tillsyn av oljeavskiljare bedrivs i samband med årlig tillsyn av verksamheter.

Kommunen har i VA-strategin tagit ställning till att:

- *Kommunen ska aktivt verka för att gemensamhetsanläggningar ersätter enskilda avloppslösningar där så är lämpligt och där intresse finns för detta.*
- *Privatpersoner med egna vattentäkter kan få kommunens hjälp med vattenanalys. För familjer med barn under ett år är provtagningen gratis.*
- *Inventering av enskilda avlopp i kommunen är prioriterad inom områden med hög skyddsnivå och även i områden med ansamlingar av hus nära vatten.*
- *Hylte kommun ska ha kapacitet att ge råd om enskilda avloppslösningar såväl som gemensamhetslösningar. Handläggning av tillståndsärenden ska ske så att nya metoder och ny teknik uppmuntras inom de ramar som lagstiftning och andra regelverk sätter.*

Vattentjänstplanen föreslår att kommunen ska arbeta utefter följande mål:

- Inventera omkring 500 fastigheters enskilda avlopp om året, därefter tillsyn enligt plan.
- Bygg- och miljöenheten ska fortlöpande informera om att kommunen ekonomiskt bidrar till vattenprover för småbarnsfamiljer.

VERKSTÄLLANDE

Kommunen anser att det finns flera behov av förändringar, för att långsiktigt kunna säkerställa kommunens vattentjänster. Kommunen bör arbeta vidare med ställningstagandena i VA-strategin. Utöver ställningstagandena i VA-strategin bör kommunen även arbeta utefter utpekande mål i vattentjänstplanen för en långsiktig planering av kommunens allmänna VA-försörjning. Ställningstaganden stämmer väl överens med målen i vattentjänstplanen.

MÅL:

- Läckagen i dricksvattennäten ska vara max 20 % år 2045. Hylte kommun hade 2025 ca 45% utläckage på dricksvattennätet[3].
- Andelen ovidkommande vatten i spillvattennätet ska över en fyraårsperiod inte överskrida 40% år 2045. Hylte kommun hade 2025 ca 68% inläckage på spillvattennätet[4].
- Inga fastigheter ska drabbas av källaröversvämningar pga. otillräckligt underhåll av kommunens dagvattenledningar, kulvertar, buffertmagasin eller diken.
- I samband med förnyelsearbeten på ledningsnätet skall kombinerade system utredas, dokumenteras och vid behov åtgärdas.
- För minst 85–90% av abonnenterna ska det finnas tillgång till reservvatten senast år 2045.
- Anläggningar och byggnader som inte bedöms komma till framtida användning ska vara avvecklade och rivna.
- Förnyelsetakten på dricks- och spillvattenledningar ska vara minst 1 %, det vill säga ingen ledning ska bli äldre än 100 år.
- Utreda och vid behov revidera de högt prioriterade VA-verksamhetsområden till år 2035. Därefter de måttligt prioriterade områdena mellan 2035–2045 och de lågt prioriterade områdena efter 2045.
- Senast 2030 ska högt prioriterade åtgärder vara genomförda. Därefter ska medel och lågt prioriterade åtgärder arbetas vidare med.
- Inventera omkring 500 fastigheters enskilda avlopp om året, därefter tillsyn enligt plan.
- Bygg- och miljöenheten ska fortlöpande informera om att kommunen ekonomiskt bidrar till vattenprover för småbarnsfamiljer.

Kommunen behöver jobba parallellt med målen. Vatten tar inte hänsyn till administrativa gränser. Hylte kommun bör därför arbeta aktivt för att öka möjligheterna till samverkan med grannkommuner och övriga aktörer inom vattenfrågor. Exempel på samverkansfrågor kan vara att finna lösningar för reservvatten och möjligheter till samverkan för att bygga upp specialistkompetens som varje kommun inte kostnadseffektivt själva stå för. En annan ambition är att minska sårbarheten som följer av ”en tjänsteman/en funktion”.

[3] Utläckage är beräknat enligt (producerad mängd dricksvatten – debiterad mängd dricksvatten) / producerad mängd dricksvatten.
[4] Inläckage är beräknat enligt (renat avlopp – debiterat avlopp) / renat avlopp.

Investeringsplan

Investeringsplanen syftar till att presentera de investeringar som behövs för att allmänna vattentjänster ska fungera på ett hållbart sätt i ett längre perspektiv. Investeringar kan ha sitt ursprung ifrån vattentjänstplanen men investeringsplanen kan även lyfta andra typer av investeringar. Vattentjänstplanens realiseras bland annat genom projekt och investeringar som förtydligas i investeringsplanen. Planerade åtgärder i den allmänna VA-anläggningen ligger till grund för investeringsplanen. Planerad utbyggnad av VA-anläggning ska utredas vidare, när behov finns ska beslut om utvidgning fattas och implementeras i investeringsplanen. Det bör även finnas rutiner kring tillvägagångsättet. Åtgärder som ej genomförts kan bibehållas i vattentjänstplanen och utvärderas vid uppföljande av vattentjänstplan.

Kommunen har i VA-strategin tagit ställning till att:

- *Hylte kommun ska vid varje större nyinvestering eller betydande ändring i de allmänna VA-systemen bedöma om valet av teknologi är det bästa ur ett kretsloppsperspektiv. Bästa tillgängliga teknik ska användas.*

BEDÖMNING BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Enligt 6 kap. 5 § miljöbalken ska en kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program undersöka om ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Om undersökningen visar på en betydande miljöpåverkan ska en strategisk miljöbedömning upprättas i samband med framtagandet av planen/programmet. En undersökning för vattentjänstplanen har tagits fram. Kommunens undersökning gjordes den 16/10 2025.

Kommunen har i samband med vattentjänstplanens samråd haft ett undersökningssamråd gällande undersökning om betydande miljöpåverkan. Samhällsbyggnadsförvaltningen har efter det fattat ett särskilt beslut om vattentjänstplanen inte förväntas få en betydande miljöpåverkan (2026-05-20 §39). Planförslaget bedöms därmed inte innebära en sådan betydande miljöpåverkan som enligt Miljöbalken 6 kap. kräver att en särskild strategisk miljöbedömning ska genomföras.

Kommunen har bland annat undersökt om vattentjänstplanen förväntas påverka kringliggande natura 2000 områden, naturvärden, rödlistade arter, övriga planer och program i kommunen, kommunens arbete gällande hållbar utveckling mm. Vattentjänstplanen anses inte påverka detta. Flera av målen i vattentjänstplanen återfinns sen tidigare i kommunen men har i och med vattentjänstplanen uppdaterats. Målen anses snarare bidra till en minskad miljöpåverkan. Vattentjänstplanen föreslår enbart små förändringar i redan ianspråktagna VA-verksamhetsområden eller områden som redan prövats med detaljplan. Undersökningen lyfter fram att en viss miljöpåverkan kan ske lokalt i samband med åtgärder så som ledningsarbeten, det bedöms dock som en mindre lokal påverkan. Vid varje åtgärd som sker till följd av vattentjänstplanen ska hänsyn tas till miljöpåverkan på platsen.

Bild 33. Visar vattendrag. Bild från Visit Hylte (u.å.-b).

KONSEKVENSER

Miljö och människors hälsa

Vattentjänstplanen förväntas generellt ge en positiv påverkan på miljön. Kommunen har prioriterat och lyft upp områden där enskild VA-försörjning med god kvalité anses vara problematisk med hänsyn till miljöaspekter. Vattentjänstplanen föreslår några fler anslutna hushåll till den allmänna VA-försörjningen. Generellt innebär en ökad andel anslutna till avloppsledningarna ge en positiv påverkan på recipienter, eftersom eventuell föroreningsgrad från bristfälliga enskilda avloppsanläggningar minskar. Detta skulle kunna ge positiva effekter gällande miljökvalitetsnormer (MKN).

Vattentjänstplanen anses även bidra till människors hälsa eftersom hushåll med begränsad möjlighet att lösa en enskild VA-försörjning med god kvalité föreslås inkluderas i VA-verksamhetsområde. VA-huvudmannen har en god kunskap och levererar dricksvatten med god kvalitet. Robusta VA-anläggningar som står emot kommande skyfall anses också ge goda förutsättningar för människors hälsa då kommunen får en säkrare dricksvattenförsörjning.

Fastighetsägare och invånare

Vattentjänstplanen anses ge positiva effekter till fastighetsägare och kommuninvånare i form av en tydlig kommunikation av den långsiktiga planeringen för allmänna vattentjänster. Kommunen har i och med vattentjänstplanen gjort en helhetsbedömning över områden som kan bli aktuella som verksamhetsområden för VA vilket anses bidra till en mer jämlik behandling för fastighetsägare. Vattentjänstplanen innebär att fastighetsägare och invånare får en inblick i kommunens allmänna vattentjänster och planer för dess utveckling. Fastighetsägare utanför befintligt VA-verksamhetsområde får till exempel information om fastigheten förväntas anslutas till verksamhetsområde för VA och inom vilket tidsspann. Detta ger fastighetsägare möjlighet till en mer långsiktig planering av VA-försörjning. De fastighetsägare som inte prioriteras tillhöra VA-verksamhetsområde men som vill anslutas till de allmänna vattentjänsterna har möjlighet att ansöka om anslutning hos kommunen. Kommunen prövar i så fall ansökan. Om kommunen anser det lämpligt att ansluta fastigheten sker det till självkostnadspris enligt kommunens taxa. För fastighetsägare inom VA-verksamhetsområde blir det tydligt var det befintliga verksamhetsområdet för VA förväntas bibehållas och hur det förväntas utvecklas.

Att anslutas till de allmänna vattentjänsterna kan anses både positivt och negativt för den enskilda fastighetsägaren. Positivt är att kommunen ansvarar för drift av VA-anläggning fram till anslutningspunkt med en garanti för en god vattenkvalité och en godkänd avloppslösning. För fastighetsägaren innebär detta en kostnad till kommunen. Vid enskild VA-anläggning får fastighetsägare själva ansvara för anläggning, dess drift, en god vattenkvalité och godkänd avloppslösning samt dess kostnader.

Ekonomi

Den allmänna VA-försörjningen i kommunen är helt taxefinansierad. Detta innebär att avgifterna enligt VA-taxan ska täcka kommunens hela kostnad för den kommunala VA-försörjningen, inklusive kapitalkostnader för investeringar. Över tid ska verksamheten varken gå med över- eller underskott. VA- och renhållningsenheten gör tillsammans med Ekonomienheten en översyn varje år för att bedöma behovet av förändringar i taxan.

En utbyggnad av VA kommer innebära en kostnad för kommunen och för de fastigheter som ansluts. Finansiering för utbyggnaden kommer ske med hjälp av anslutningsavgifter.

Det är mycket viktigt för kommunen att underhålla de allmänna VA-anläggningarna och följa förnyelsetakten för att inte öka på underhållsskulden. De renoverings- och förnyelsearbeten av befintliga VA-anläggningar som behövs kommer att innebära en kostnad som betalas av VA-kollektivet. Investeringar i förbättrat ledningsnät bidrar till minskat in- och utläckage, vilket på sikt leder till lägre driftkostnader.

Vidare utredningar för VA-verksamhetsområden och för att säkerställa robusta VA-anläggningar som står emot skyfall kommer innebära en kostnad för Hylte kommun. Kommunen bör avsätta medel för att arbeta vidare med målen i vattentjänstplanen. Några av delarna kan anses ingå i löpande arbete medan andra delar kräver investeringar, utredningar, eller personal för att realiseras.

Att arbeta proaktivt med förebyggande arbete gentemot klimatförändringar så som skyfall anses vara ekonomiskt fördelaktigt.

För de områden som inte planeras anslutas till VA-verksamhetsområde kommer fastighetsägaren få bekosta sin enskilda VA-försörjning och drift. Enskild anläggning innebär även att kommunen behöver utföra tillsyn på anläggningen vilket innebär en kostnad för fastighetsägaren.

SAMMANFATTNING

Vattentjänstplanen ska ses som vägledande i frågor som berör de allmänna vattentjänsterna och arbetet med att minska risker för påverkan på VA-anläggningar vid ökande skyfall. Vattentjänstplanen är framtagen som en övergripande vägledning där djupare analyser och utredningar kommer behövas för samtliga aktuella utredningsområden och samtliga åtgärder kopplade till risker vid skyfall vid dess genomförande. Detta för att fungera hållbart både socialt, miljömässigt och ekonomiskt.

För att säkerställa en god långsiktig planering av kommunens allmänna vattentjänster bör kommunen arbeta vidare med delarna i stycket verkställande och uppföljning samt avsätta resurser för detta arbete. Kommunen bör avsätta medel för att arbeta vidare med en långsiktig planering av vattentjänster, utbyggnad av VA-verksamhetsområden, åtgärder gällande skyfall samt uppföljning av vattentjänstplanen. Några av delarna kan anses ingå i löpande arbete medan andra delar kräver investeringar, utredningar, eller personal för att realiseras. Att arbeta proaktivt för en långsiktigt hållbar VA-försörjning anses vara ekonomiskt fördelaktigt. Det är viktigt för att inte öka på det stora investeringsbehovet för framtida generationer.

REFERENSER

Hylte kommun. (2015). *VA-översikt för Hylte kommun*.

Hylte kommun. (2016). *VA-strategi*.

Hylte kommun. (2017). *Dagvattenstrategi för Hylte kommun*.

Hylte kommun. (2019). *Översiktsplan*.

Hylte kommun. (2022). *VA-plan*.

Hylte kommun. (2025). *Tillväxt- och utvecklingsstrategi.*

Globala målen. (u.å.). *Om globala målen*. Hämtad 11 mars 2026 från https://globalamalen.se/om-globala-malen/

Naturvårdsverket. (u.å.). *Klimatanpassning i samhällsplaneringen*. Hämtad 3 juni 2025 från https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/klimatanpassning/handlingsplaner/klimatanpassning-i-samhallsplaneringen/

Region Halland. (u.å.). *Befolkningsprognos Halland*. Hämtad 16 oktober 2025 från https://regionhalland.shinyapps.io/Befolkningsprognos/

SFS 1972:207. *Skadeståndslag*. Justitiedepartementet. Hämtad 3 juli, 2025 från https://lagen.nu/1972:207

SFS 1981:130. *Preskriptionslag*. Justitiedepartementet. Hämtad 3 juli, 2025 från https://lagen.nu/1981:130

SFS 1998:808. *Miljöbalk*. Klimat- och näringslivsdepartementet. Hämtad 3 juli, 2025 från https://lagen.nu/1998:808

SFS 2006:412. *Lag om allmänna vattentjänster*. Klimat- och näringslivsdepartementet. Hämtad 3 juni, 2025 från https://lagen.nu/2006:412

SGU. (2025a). *Vatten.* Hämtad 16 mars 2026 från https://www.sgu.se/om-geologi/vatten/

SGU. (2025b). *Grundvatten i framtida klimat – effekter för vattenförsörjning.* Hämtad 5 oktober 2026 från https://resource.sgu.se/dokument/publikation/rr/rr202501rapport/RR2501.pdf

SGU. (2026). *Grundvatten i framtida klimat – förändringar av grundvattenkvalitet.* Hämtad 5 oktober 2026 från https://resource.sgu.se/dokument/publikation/rr/rr202601rapport/RR2601.pdf

SMHI. (u.å.). *Skyfall och hagel.* Hämtad 3 juni 2025 från https://www.smhi.se/kunskapsbanken/meteorologi/skyfall-och-hagel

Sveriges miljömål (u.å.). *Miljömålen*. Hämtad 11 mars 2026 från https://www.sverigesmiljomal.se/miljomalen/

Sweco. (2017). *Översiktlig klimatanalys i Hylte kommun*.

Bilder:

Bild 1: Visit Hylte (u.å.-a). Kulturminnen. Hämtad 17 oktober 2025 från https://www.hylte.se/visit-hylte/kultur-och-historia/kulturminnen

Bild 5: Hylte kommun. (2019). *Översiktsplan*.

Bild 6: Hylte kommun. (2025). *Tillväxt- och utvecklingsstrategi.*

Bild 7: Hylte kommun. (2025). *Tillväxt- och utvecklingsstrategi.*

Bild 8: Hylte kommun. (2022). *VA-plan*.

Bild 9: Hylte kommun. (2016). *VA-strategi*.

Bild 10: Globala målen. (u.å.). Om globala målen. Hämtad 11 mars 2026 från https://globalamalen.se/om-globala-malen/

Bild 11: Sveriges miljömål (u.å.). *Miljömålen*. Hämtad 11 mars 2026 från https://www.sverigesmiljomal.se/miljomalen/

Bild 13: Hylte kommun (u.å.-a). Vatten och avlopp. Hämtad 17 oktober 2025 från https://www.hylte.se/bygga-bo-och-miljo/vatten-och-avlopp

Bild 27: SMHI (2024). Nu är det enklare att ta fram statistik om extrema regn – och se hur skyfall påverkas av ett förändrat klimat. Hämtad 17 oktober 2025 från https://www.smhi.se/nyheter/nyheter/2023-04-05-nu-ar-det-enklare-att-ta-fram-statistik-om-extrema-regn---och-se-hur-skyfall-paverkas-av-ett-forandrat-klimat

Bild 28: Sweco. (2017). *Översiktlig klimatanalys i Hylte kommun*.

Bild 29: Sweco. (2017). *Översiktlig klimatanalys i Hylte kommun*.

Bild 30: Hylte kommun (u.å.-b). Var sparsam med vattnet. Hämtad 17 oktober 2025 från https://www.hylte.se/nyheter/nyhetsarkiv/2023-06-19-var-sparsam-med-vattnet

Bild 31: Ronneby (2024). Relining och Spolning av Avloppsledningar i Johannishus. Hämtad 17 oktober 2025 från https://www.ronneby.se/sidowebbplatser/miljoteknik/nyheter/2024-10-21-relining-och-spolning-av-avloppsledningar-i-johannishus.html

Bild 33: Visit Hylte (u.å.-b). Kulturminnen. Hämtad 17 oktober 2025 från https://www.hylte.se/visit-hylte/kultur-och-historia/kulturminnen

Övriga bilder är framtagna för vattentjänstplanen.

Medverkande tjänstemän:
Planen har utarbetats av medarbetare på samhällsbyggnadsförvaltningen.

POSTADRESS Hylte Kommun, 314 80 Hyltebruk
BESÖKSADRESS Storgatan 8 TFN 0345 18 000
E-POST kommunen@hylte.se WEBBPLATS Hylte.se